

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PODUZEĆA NACIONALNI PARK „UNA“ D.O.O. BIHAĆ

2022.

Broj: 01-02-09-11-4-3821-7/22

Sarajevo, rujan 2023.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA	1
2.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II.	REZIME DANIH PREPORUKA	5
III.	KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU	6
IV.	IZVJEŠĆE O REVIZIJI	7
1.	UVOD	7
2.	PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE.....	7
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	8
4.	SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	8
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE.....	12
5.1	Izrada i donošenje plana poslovanja.....	12
5.2	Izveščivanje	14
6.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	14
6.1	RAČUN DOBITI I GUBITKA – IZVJEŠĆE O UKUPNOM REZULTATU ZA RAZDOBLJE	15
6.1.1	Prihodi	15
6.1.1.1	Prihodi iz ugovora s kupcima	15
6.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	16
6.1.2	Rashodi.....	17
6.1.2.1	Poslovni rashodi	17
6.1.2.2	Troškovi sirovina i materijala	18
6.1.2.3	Troškovi energije i goriva	18
6.1.2.4	Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja.....	18
6.1.2.5	Amortizacija.....	20
6.1.2.6	Troškovi primljenih usluga	20
6.1.2.7	Ostali poslovni rashodi i troškovi.....	21
6.1.2.8	Ostali rashodi i gubici	21
6.1.3	Finacijski rezultat.....	21
6.2	BILANCA STANJA – IZVJEŠĆE O FINACIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA.....	22
6.2.1	Dugoročna imovina.....	22
6.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema	22
6.2.1.2	Nematerijalna imovina	23
6.2.1.3	Ostala imovina i potraživanja	23
6.2.2	Kratkoročna imovina.....	24
6.2.2.1	Novac i novčani ekvivalenti.....	24
6.2.2.2	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja.....	24
6.2.3	Kapital.....	25
6.2.4	Obveze.....	25
6.2.4.1	Dugoročne obveze	26
6.2.4.2	Kratkoročne obveze	26
6.2.5	Popis sredstava i obaveza.....	26
6.3	BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	27
7.	JAVNE NABAVE	27
8.	OSTALI NALAZI	31
8.1	Sudski sporovi	31
9.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	31
V.	PRIVICI	33
1.	FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	33
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	33

I. IZVJEŠĆE NEZAVISNOG REVIZORA

Izvješće nezavisnog revizora daje se na temelju provedene financijske revizije, koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i reviziju usuglašenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Javnog poduzeća Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać (u daljnjem tekstu: Društvo)**, koja obuhvaćaju: Bilancu stanja – Izvješće o financijskom položaju na dan 31. 12. 2022. godine, Račun dobiti i gubitka – Izvješće o ukupnom rezultatu za razdoblje od 1. 1. 2022. do 31. 12. 2022. godine, te Bilješke uz financijska izvješća.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, financijski položaj Društva na 31. 12. 2022. godine, financijsku uspješnost, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju financijskih izvješća obavili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava.¹ Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 200 – Principi financijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi financijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Nezavisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji financijskih izvješća tekućeg perioda. Tim pitanjima bavili smo se u kontekstu naše revizije financijskih izvješća kao cjeline i pri formiranju mišljenja, i ne dajemo posebno mišljenje o njima. Utvrdili smo da su sljedeća pitanja ključna pitanja revizije, koja treba objaviti u našem izvješću.

Priznavanje prihoda

Društvo je na 31. 12. 2022. godine iskazalo prihode u iznosu od 1.731.174 KM. Oni predstavljaju prihode od osnovne djelatnosti i ostale prihode. U Društvu se prihodi priznaju kada je vjerojatno da će ekonomske koristi pritijecati i kada se koristi mogu pouzdano izmjeriti, sukladno odredbama MSFI-ja 15 - Prihodi. Usmjerali smo pažnju na ovo područje zbog činjenice da su prihodi važna mjera u procjeni uspješnosti poslovanja Društva.

Provjerili smo priznavanje prihoda i njihovo evidentiranje testiranjem na bazi uzorka. Cilj je bio uvjeriti se da li se priznaju sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri razine objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Naše revizijske procedure, između ostalih, uključivale su:

- testiranje priznavanja prihoda u odgovarajućem razdoblju;
- provjeru ima li evidentiranih prihoda koji ne zadovoljavaju zahtjev za priznavanje;
- procjenu potpunosti i točnosti objava povezanih s prihodima, sukladno zahtjevima sadržanim u Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Na osnovu prikupljenih dokaza, smatramo da je priznavanje prihoda vršeno sukladno zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Ostala pitanja

Financijska izvješća Društva za godinu završenu 31. 12. 2021. godine revidirao je drugi revizor, koji je izrazio nemodificirano mišljenje o tim financijskim izvješćima 13. 5. 2022. godine.

Odgovornost rukovodstva (i onih koji su zaduženi za upravljanje) za financijska izvješća

Rukovodstvo Društva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili pogreške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u danim okolnostima.

U sastavljanju financijskih izvješća rukovodstvo je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako rukovodstvo ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa financijskog izvješćivanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške, kao i izdati izvješće nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena sukladno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao dio revizije, shodno INTOSAI Okviru profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola;
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola Društva;

- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću nezavisnog revizora na povezane objave u financijskim izvješćima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvješća nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u unutarnjim kontrolama, koji su otkriveni tijekom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvješća tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisujemo ih u izvješću, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvješćivanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvješćivanja.

2. IZVJEŠĆE O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju financijskih izvješća **Javnog poduzeća Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, financijske transakcije i informacije Društva za 2022. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. **Prijem u radni odnos za najmanje deset zaposlenika na određeno vrijeme izvršen je bez provođenja procedure javnog oglašavanja u kontinuitetu sa istim osobama, a za različito radno mjesto, što nije sukladno Zakonu o radu. Također, pojedini zaposlenici su nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme angažirani po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima (točka 4. Izvješća);**
2. **Nabava usluga izvođenja radova na popravci cesta na području Nacionalnog parka u iznosu od 65.639 KM nije provedena primjenom odgovarajućeg postupka, već je vršeno dijeljenje s ciljem izbjegavanja odgovarajućeg postupka. Također, za nabave usluga organiziranja kulturnih događaja i reklamiranja i sponzorstva u ukupnom iznosu od 91.653 KM obuhvaćenih Aneksom II dio A i B Zakona nisu provedeni postupci javnih nabava. Navedeno nije sukladno Zakonu o javnim nabavama i Statutu Društva (točka 7. Izvješća).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okviru profesionalnih objava. Primijenjeni principi i standardi su ISSAI 100 – Temeljni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvalitete u vrhovnim revizijskim institucijama, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva sukladno ISSAI-ju 130 – Etički kodeks, te etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti shodno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Uprava Društva nije imenovana s obzirom na to da procedura po natječaju od 5. 3. 2021. godine nije okončana, jer Vlada FBiH nije dala suglasnost na odluku Nadzornog odbora za izbor ravnatelja. Po ovom natječaju 26. 12. 2022. zaprimljeno je Rješenje Općinskog suda u Bihaću, na osnovu uložene tužbe jedinog kandidata. Rješenjem je zabranjeno provođenje novog javnog natječaja za izbor i imenovanja ravnatelja dok se ne okonča postupak izbora po započetom natječaju. S ravnateljem je zaključeno više ugovora za vršitelja dužnosti (2020. i 2021. godina), a izvršni ravnatelji nisu nikad imenovani (točka 4. Izvješća).**

Naše mišljenje nije modificirano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva (i onih koji su zaduženi za upravljanje) za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju financijskih izvješća, rukovodstvo Društva odgovorno je osigurati da aktivnosti, financijske transakcije i informacije budu sukladne propisima kojima su regulirane i potvrditi da je tijekom fiskalne godine osigurao namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o financijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, financijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. **Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji.** Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Društva, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 19. 9. 2023. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DANIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TOČKA
1.	Prijem u radni odnos vršiti sukladno Zakonu o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju.	4.
2.	Donijeti nedostajuće interne akte kojima će se regulirati ključni procesi poslovanja, a postojeće interne akte uskladiti sa zakonskim i drugim propisima koje je Društvo u obvezi primjenjivati, kako bi se uspostavio funkcionalan sustav unutarnjih kontrola.	4.
3.	Uspostaviti registar rizika i strategiju upravljanja rizicima sukladno Zakonu o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.	4.
4.	Okončati natječajnu proceduru i izvršiti imenovanje Uprave sukladno Statutu Društva.	4.
5.	Ažurirati Plan integriteta sukladno Akcionom planu za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH.	4.
6.	Učiniti javno dostupnim informacije o poslovanju, s ciljem dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.	4.
7.	Skupština Društva treba da razmatra trogodišnji plan poslovanja i rebalans plana, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva, te dostavi Uredu za reviziju institucija u FBiH.	5.1
8.	Uprava Društva treba na godišnjem nivou razmotriti plan poslovanja te, u slučaju potrebe, a sukladno njegovim ciljevima, revidirati i prilagoditi ga kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže Zakon o javnim poduzećima u FBiH.	5.1
9.	Nakon završetka izgradnje puta unutar Nacionalnog parka dokumentaciju ustupiti Gradu Bihaću temeljem koje će knjigovodstveno evidentirati izgrađeno javno dobro u svojim evidencijama, a sukladno Zakonu o cestama u FBiH.	6.2.1.3
10.	Skupština treba odlučivati o raspodjeli dobiti Društva sukladno Zakonu o gospodarskim društvima, Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.	6.2.3
11.	Sačiniti Plan javnih nabava na način da se detaljno i precizno planira trošenje sredstava, sukladno Zakonu o javnim nabavama.	7.
12.	Nabavu roba, usluga i radova provoditi sukladno Zakonu o javnim nabavama i njegovim podzakonskim aktima, s ciljem efikasnijeg trošenja javnih sredstava.	7.

III. KRITERIJI ZA FINACIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i reviziju usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
- Međunarodni računovodstveni standardi;
- Konceptualni okvir za finansijsko izvješćivanje;
- Međunarodni standardi finansijskog izvješćivanja;
- Zakon o gospodarskim društvima;
- Zakon o javnim poduzećima u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom poslovanju;
- Zakon o radu;
- Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH (opcionally – zakonski ili drugi akt koji reguliše pitanje plaća i naknada zaposlenika subjekta revizije);
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o Nacionalnom parku „Una“
- Zakon o javnim nabavama;
- Odluka o osnivanju Društva
kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. UVOD

Javno poduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać osnovano je Odlukom Vlade Federacije BiH² od 23. 10. 2008. godine za djelatnost zaštite, unapređenja, korištenja i razvoja Nacionalnog parka na prostoru Federacije BiH. Zakonom o Nacionalnom parku „Una“³ osnovan je Nacionalni park „Una“ i uređena su pitanja zaštite, unapređenja i korištenja Nacionalnog parka „Una“ (u daljnjem tekstu: Nacionalni park), upravljanje Nacionalnim parkom, te propisani prekršaji i određene upravne mjere za nepoštovanje odredaba ovoga Zakona. Nacionalni park „Una“ obuhvaća područje kanjonskog dijela gornjeg tijeka rijeke Une uzvodno od Lohova, zatim područje kanjonskog dijela donjeg tijeka rijeke Unac od njenog ušća u Unu uzvodno od Drvarskog polja, te međuprostor između Une i Unca. Cijelo područje Nacionalnog parka pripada Gradu Bihaću u ukupnoj površini od 19.800 ha.

Društvo je 16. 1. 2009. godine upisano u registar kod Općinskog suda u Bihaću Rješenjem broj 017-0-Reg-08-000777 i nakon prvog upisa vršena su usklađivanja upisa u sudskom registru. Posljednja izmjena upisana je 3. 2. 2022. godine. Osnivač Društva je Federacija BiH sa učešćem u kapitalu od 100.000 KM ili 100%.

Djelatnost Društva je zaštita, održavanje i promicanje Nacionalnog parka u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometanog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara, te nadziranje provođenje uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja.

Organizacija i obavljanje poslova iz nadležnosti utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka (2022. godina). Poslovi i radni zadaci za obavljanje djelatnosti Društva organiziraju se kao organizacijske jedinice i to kao sektori i službe: Ured ravnatelja, Sektor stručnih poslova zaštite, praćenja stanja, očuvanja održavanja i korištenja područja u okviru kojeg je Nadzornička služba zaštite prirode, tehničkih poslova i održavanje prostora i Sektor za razvoj turizma, marketing, ugostiteljstvo i prodaja. Pravilnikom su sistematizirana 72 radna mjesta, a na 31. 12. 2022. godine bila su zaposlena 24 izvršitelja.

Sjedište Društva je u Bihaću, Bosanska 17d.

2. PREDMET, CILJ I OBUJAM REVIZIJE

Predmet revizije su financijska izvješća Društva za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je izraziti mišljenje o tome jesu li financijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u potpunosti rezultate izvršenja proračuna. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti financijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

Revizija je obavljena sukladno unutarnjim planskim dokumentima, s prekidima u razdoblju od siječnja do rujna 2023. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne pogreške mogu ostati neotkrivene.

² „Sl. novine FBiH“ br. 71/08

³ „Sl. novine FBiH“ br.44/08

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put vrši financijsku reviziju Društva. Nakon izvršene revizije za 2022. godinu dano je ukupno 12 preporuka.

Postupanje po Pismu menadžmentu

Tijekom obavljene prethodne revizije konstatirali smo da postoje određene slabosti sustava unutarnjih kontrola, koje mogu uticati na financijska izvješća i pravilnost poslovanja. Putem Pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih financijskih izvješća za 2022. godinu i kako se one ne bi ponovile u izvješću o financijskoj reviziji za 2022. godinu.

U Pismu menadžmentu dano je šest preporuka, od kojih su tri implementirane do dana sačinjavanja izvješća o financijskoj reviziji, a tri djelimično implementirane.

Revizijom je utvrđeno da je dio preporuka implementiran, čime je Uprava pokazala spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sustava unutarnjih kontrola. Preporuke koje nisu implementirane ponovit će se u Izvješću.

4. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Cilj sustava unutarnjih kontrola je osigurati razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da unutarnje kontrole funkcioniraju sukladno važećoj regulativi.

Financijsko upravljanje i kontrola

Financijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sustav unutarnjih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovoditelji korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva javna sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se donošenjem unutarnjih propisa i akata, prema važećoj regulativi.

Zakon o financijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnik o provođenju financijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sustava unutarnjih kontrola na temelju COSO modela.

Rukovodstvo Društva odgovorno je za uspostavljanje sustava unutarnjih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utječe na funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacijsku strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sustava unutarnjih kontrola, kako bi se procijenila točnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju financijska izvješća i njihova usklađenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacijske strukture i donošenje kvalitetnih internih akata. Organizacija Društva utvrđena je Statutom iz 2021. godine, koji je donijela Skupština Društva, a detaljno je razrađena Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka (2022. godine). Statut je osnovni opći akt, kojim se uređuje: osnivanje, naziv i sjedište, djelatnost, međusobna prava i obaveze Društva i Osnivača, statusne promjene, predstavljanje i zastupanje, organi upravljanja i rukovođenja i kontrole poslovanja, postupak nabave i druga pitanja u vezi s poslovanjem Društva.

Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka uređuju se pitanja vezana za unutarnje upravljanje i način izvršavanja poslova i radnih zadataka i organizacijske jedinice i njihov djelokrug, uvjeti za zasnivanje radnog odnosa, potreban broj izvršilaca, i druga pitanja. **Popunjenost radnih mjesta u Društvu u odnosu na Pravilnik iznosila je 33%. Sistematizacijom su predviđena 72 radna mjesta, a na 31. 12. 2022. godine bila su popunjena 24, od čega osam zaposlenika na neodređeno, a 16 na određeno. Organizacijskom strukturom planirani su Ured ravnatelja, Sektor stručnih poslova i zaštite, praćenja stanja, očuvanja, održavanja i korištenja područja i Sektor razvoja turizma, marketing ugostiteljstvo i prodaja. Društvo nema sistematizirano radno mjesto za oblast računovodstva i financija. Društvo svake godine vrši nabavu i izbor vanjskog računovodstvenog servisa, a za 2022. godinu računovodstvene usluge obavljala je „Revita“ d.o.o. Cazin, na osnovu zaključenog ugovora nakon provedenog direktnog postupka.**

Tijekom revidirane godine za 29 zaposlenika je prestao radni odnos, od kojih za četiri na vlastiti zahtjev, dva sporazumna raskida, jedan otkaz ugovora o radu, a za ostale istekom ugovora na određeno. Tijekom cijele godine primani su zaposlenici na određeno vrijeme po osnovu Programa sufinansiranja zapošljavanja i na temelju odluke ravnatelja, a najčešće za poslove: nadzornika prirodnih parkova, recepcionara i radnika na održavanju, bez provođenja javnog natječaja.

Uvidom u uzorkom odabrane ugovore utvrdili smo da je deset zaposlenika nakon isteka ugovora na određeno ponovno angažirano ugovorom na određeno, na osnovu Odluke ravnatelja sukladno članku 7a) Pravilnika o radu i odredbama Uredbe o postupku prijema u radni odnos u Javnom sektoru u Federaciji BiH i njenih izmjena i dopuna.⁴ Također, utvrdili smo da su pojedini zaposlenici, nakon isteka ugovora na određeno, bili angažirani ugovorom o djelu i ugovorom o privremenim i povremenim poslovima u sklopu projektnih zadataka. Kao primjer navodimo da su za dva zaposlenika zaključeni ugovori na određeno (za poslove recepcionara i nadzornika prirodnih parkova), zatim ugovorom o djelu i ugovorom o privremenim i povremenim poslovima na angažmanu na projektima (stručna suradnja za realizacije određenih projekata). Tijekom 2022. godine zaključeno je sa 35 izvršilaca 58 ugovora za obavljanje privremenih i povremenih poslova i sa 30 izvršilaca 40 ugovora o djelu, od kojih su određeni bili angažirani ugovorom o radu na određeno vrijeme.

S obzirom na to da se Društvo bavi specifičnom djelatnošću i da su određena radna mjesta sezonskog karaktera, opravdano koristi ovakav način angažiranja izvršilaca. Međutim, moramo istaknuti da prijem u radni odnos nije vršen sukladno članku 20a Zakona o radu, koji nalaže obavezno provođenje procedure javnog oglašavanja. Primjenjivana su izuzeća shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH na osnovu odluka ravnatelja Društva, te je Društvo zapošljavalo bez provođenja javnog oglašavanja. Na ovaj način nije ispoštovana transparentnost prilikom zapošljavanja.

Također, pored primjene izuzeća shodno Uredbi i Pravilniku o radu Društvo je angažiralo iste osobe za različite poslove po osnovu ugovora o djelu i privremenim i povremenim poslovima nakon isteka roka utvrđenog ugovorom na određeno.

Preporuka:

- **prijem u radni odnos vršiti sukladno Zakonu o radu, s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju.**

S ciljem uspostavljanja funkcionalnog i efikasnog sustava unutarnjih kontrola Društvo je usvojilo određeni broj internih akata i procedura za postupanje zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka. Također, u Društvu su nakon dane preporuke u Pismu menadžmentu donesene procedure kojima je utvrđena kontrola korištenja vozila i utroška goriva, te akt o korištenju sredstava reprezentacije. Međutim, konstatirali smo da određeni akti nisu doneseni, a pojedini nisu usklađeni s izmjenama i dopunama zakonskih i ostalih propisa, usvojenim međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja koje je Društvo u obvezi primjenjivati.

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 13/19, 19/21

Nakon obavljene revizije konstatirali smo da Društvo nije donijelo interni akt o organizaciji računovodstvenog Informacionog sistema kojim se određuje način prijema, formiranja, kretanja, odlaganja i čuvanja dokumentacije, kao i postupci, metode i tehnike za vođenje poslovnih knjiga i ostale postupke i metode koji su neophodni za pouzdanu i fer prezentaciju finansijskih izvješća. Osim toga, Društvo nije općim aktom propisalo Detaljan kontni plan koji mora biti usaglašen sa propisanim kontnim okvirom. Navedeno nije sukladno člancima 9. i 17. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.⁵

Također, za dio ključnih poslovnih procesa Društvo nije usuglasilo Pravilnik o računovodstvu i računovodstvene politike sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, kojim bi se regulirali poslovni procesi u Društvu. Obavljenom revizijom utvrdili smo da Društvo usluge prodaje karata za posjetu Nacionalnom parku naplaćuje u gotovini na pet naplatnih mjesta (blagajne: Gorjevac, Čelije, Martin Brod, info point Kulen Vakuf i u sjedištu Društva). Blagajničko poslovanje definirano je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju (2013. godina), ali njime nije regulirano poslovanje i rad blagajni za prodaju karata, njihovo zaduženje, novac kojim raspolažu i nadzor nad njihovim radom. S obzirom na to da je značajan iznos gotovine naplaćene putem blagajni, kao i činjenicu da rukovanje gotovinom samo po sebi nosi veliki rizik, blagajničko poslovanje vezano za njihov rad potrebno je regulirati internim aktom, s ciljem održavanja odgovarajućeg sustava unutarnjih kontrola nad ovim procesom i provođenja odgovarajućeg nadzora nad njim.

Društvo je nakon dane preporuke u Pismu menadžmentu od 7. 2. 2023. godine imenovalo Koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, te 6. 3. 2023. godine angažiralo Agenciju za poslovno savjetovanje i edukaciju „FMC“ Sarajevo za konzultantske usluge za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

U Društvu nije uspostavljen registar rizika, niti strategija upravljanja rizicima s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.

Donesena je mapa procesa, a Godišnje izvješće o funkcioniranju sustava finansijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu sačinjeno je 27. 4. 2023. godine i dostavljeno Centralnoj harmonizacijskoj jedinici pri Federalnom ministarstvu financija 28. 4. 2023. godine. U izvještaju su konstatirani propusti i navedene mjere koje se planiraju poduzeti za daljnji razvoj sustava finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama u cilju smanjenja određenih rizika.

Društvo nema uspostavljen adekvatan sustav unutarnjih kontrola u svim procesima poslovanja sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH, što za posljedicu ima konstatirane nalaze u Izvješću o reviziji finansijskih izvješća Društva.

Preporuke:

- ***donijeti nedostajuće interne akte kojima će se regulirati ključni procesi poslovanja, a postojeće interne akte uskladiti sa zakonskim i drugim propisima koje je Društvo u obvezi primjenjivati, kako bi se uspostavio funkcionalan sustav unutarnjih kontrola;***
- ***uspostaviti registar rizika i strategiju upravljanja rizicima sukladno Zakonu o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.***

Organi Društva

Sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutom, organi Društva su: Skupština, Nadzorni odbor i Uprava kao organi upravljanja i Odbor za reviziju.

Skupštinu Društva čini osnivač. Ovlaštenja Skupštine osnivač ostvaruje putem predstavnika – opunomoćenika Vlade FBiH. Za punomoćnicu je imenovana Zineta Mujaković. Tijekom revidirane godine održane su dvije sjednice, na kojima se raspravljalo o: donošenju odluke o izboru i imenovanju članova Odbora za reviziju i Odluke o usvajanju godišnjih finansijskih izvješća Društva za 2021. godinu.

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 15/21;

Nadzorni odbor sastoji se od tri člana, koje je imenovala Vlada FBiH nakon provedene konkursne procedure 23. 12. 2019. godine u sastavu: Željka Marković Sekulić – predsjednica i članovi Amir Dedić i Amira Demirović na period od četiri godine. Tijekom godine održano je 27 sjednica Nadzornog odbora, na kojima se, između ostalog, razmatralo o: usvajanju finansijskih izvješća za 2021. godinu, planu i programu za 2022. godinu, Planu i programu Odbora za reviziju, usvajanju Strateškog plana Odbora za reviziju za 2022. godinu, utvrđivanju cjenika za 2022. godinu, usvajanju Pravilnika o unutarnjoj sistematizaciji radnih mjesta, provođenju konkursne procedure i imenovanje članova Odbora za reviziju, provođenje konkursne procedure za izbor uprave Društva i druge tekuće aktivnosti vezane za funkcioniranje Društva.

Upravu Društva sukladno članu 40. Statuta trebaju činiti: ravnatelj i dva izvršna ravnatelja. Nakon isteka mandata ravnatelja Odlukom Nadzornog odbora od 10. 12. 2020. godine za vršioca dužnosti ravnatelja imenovan je Amarildo Mulić, na period od šest mjeseci odnosno do okončanja konkursne procedure. Na imenovanje vršioca dužnosti Vlada FBiH je dala prethodnu suglasnost na sjednici održanoj 27. 10. 2020. godine. Ugovor je produžen 23. 12. 2021. godine uz prethodnu suglasnost Vlade FBiH do okončanja natječajne procedure za izbor i imenovanje, počevši od dana potpisivanja ugovora. Natječaj za izbor i imenovanje ravnatelja raspisan je 5. 3. 2021. godine. Nakon provedene propisane procedure povjerenstvo za otvaranje prijave, vrednovanje dokumentacije predložilo je Nadzornom odboru nastavak izborne procedure za jedinog kandidata koji je ispunjavao uvjete javnog natječaja. Prijedlog odluke Nadzornog odbora od 16. 6. 2021. godine o imenovanju ravnatelja poslan je Vladi FBiH na suglasnost sukladno Zakonu o vladinim, ministarskim i drugim imenovanjima u FBiH. Vlada FBiH 4. 10. 2021. godine je obavijestila Federalno ministarstvo okoliša i turizma da nije dala prethodnu saglasnost na Odluku Nadzornog odbora za izbor ravnatelja Amarilda Mulića. Taj natječaj nije okončan, a Nadzorni odbor je donio odluku 17. 6. 2022. godine, o raspisivanju javnog natječaja za imenovanje ravnatelja i dva izvršna ravnatelja, koji nije objavljen u sredstvima informiranja. U vezi s tim ministrica Federalnog ministarstva okoliša i turizma je 28. 11. 2022. godine uputila Urgenciju kojom se traži od Nadzornog odbora da u roku od sedam dana raspiše javni natječaj za izbor ravnatelja i dva izvršna ravnatelja. Na Zahtjev resornog ministarstva Nadzorni odbor je 5. 12. 2022. godine donio odluku o raspisivanju novog natječaja za izbor i imenovanje.

Natječajna procedura za izbor i imenovanje ravnatelja nije bila okončana za vrijeme obavljanja revizije, budući da je 26. 12. 2022. godine zaprimljeno Rješenje Općinskog suda u Bihaću, po osnovu ranije uložene tužbe kandidata Amarilda Mulića po natječaju iz 2021. godine, a kojim je zabranjeno provođenje novog javnog natječaja za vrijeme dok se ne okonča postupak izbora ravnatelja po natječaju objavljenom 5. 3. 2021. godine.

Do završetka revizije natječajna procedura za imenovanje Uprave nije bila okončana i nije imenovana uprava Društva, kako nalažu odredbe Statuta.

Preporuka:

- **okončati natječajnu proceduru i izvršiti imenovanje Uprave sukladno Statutu Društva.**

Odbor za reviziju sastoji se od predsjednika i dva člana. Na osnovu Odluke Skupštine od 28. 12. 2017. godine i provedenog konkursa Nadzorni odbor imenovao je je 17. 7. 2018. godine Odbor za reviziju u sastavu: Darija Jakšić - predsjednica i članovi Asmir Crnković i Adem Mujakić na period od četiri godine. Mandat Odbora za reviziju istekao je u srpnju 2022. godine. Novi saziv Odbora za reviziju formiran je Odlukom Skupštine Društva od 14. 10. 2022. godine na razdoblje od četiri godine, a čine ga Darija Oračević – predsjednica, Anto Marjanović – član i Alma Tatalić – članica. Nadležnosti Odbora utvrđene su Zakonom o javnim poduzećima u FBiH, Zakonom o gospodarskim društvima, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Statutom Društva i Poslovníkom o radu. Odbor za reviziju je ovlašten i odgovoran, između ostalog, da: razmatra godišnju studiju rizika i plan revizije; osigura da interne kontrole Društva budu adekvatne i da funkcioniraju kako je predviđeno; razmatra finansijske izvještaje poslovanja Društva i daje preporuke po izvještajima; izvještava Nadzorni odbor o realizaciji preporuka po izvještajima o reviziji; izvještava o usklađenosti poslovanja Društva sa zakonskim i drugim propisima, te donosi plan i program rada Odbora za reviziju.

Odbor za reviziju je sačinjavao i dostavljao Nadzornom odboru redovna izvješća o svom radu. Tijekom revidirane godine održano je 12 sjednica na kojima je razmatrano: provođenje postupaka javnih nabava, financijska izvješća za 2021. godinu, analizirane politike o ljudskim resursima, kadrovske potrebe i zakonska regulativa, analitika stalnih sredstava, bilančne pozicije prihoda i rashoda Društva, vrijednosna usklađivanja potraživanja od kupaca i ostale aktivnosti. Odbor za reviziju sačinio je Strateški plan za period od 2022. do 2024. godine.

Unutarnja revizija

Društvo nema uspostavljen odjel za internu reviziju, što je sukladno članku 27. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, uzimajući u obzir da je broj radnika manji od 100. Međutim, prema navedenom članku Zakona, a uzimajući u obzir broj radnika, Društvo je bilo dužno formirati odbor za reviziju. Također, Društvo je kao subjekt od javnog interesa, sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, obvezno uspostaviti i osigurati funkcioniranje odjela interne revizije i obvezno je imati u radnom odnosu najmanje jednog ovlaštenog internog revizora, s važećom licencom.

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je u studenom 2021. godine usvojila novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH, u kojem je, sukladno ciljevima i mjerama ovog plana, utvrđena obveza donošenja, odnosno ažuriranja plana integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja Akcionog plana. Plan integriteta Društvo je donijelo 2017. godine i imenovalo koordinatora za izradu, praćenje i provođenje mjera i preporuka po ovom osnovu, ali ga nije ažuriralo sukladno novim Akcionim planom za borbu protiv korupcije, a za što je dana i preporuka u Pismu menadžmentu od 7. 2. 2023. godine.

Preporuka:

- **ažurirati Plan integriteta sukladno Akcionom planu za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH.**

Transparentnost rada

Sukladno članku 1. Zakona o dopunama Zakona o javnim poduzećima u Federaciji BiH,⁶ Društvo je obvezno objavljivati informacije o financijskom poslovanju na Internet-stranici kako bi ih učinilo dostupnim javnosti. **Uvidom u Internet-stranicu Društva utvrđeno je da nema objavljenih informacija o financijskom poslovanju propisane Zakonom.**

Preporuka:

- **učiniti javno dostupnim informacije o poslovanju, s ciljem dostupnosti i uvida javnosti u rad i trošenje javnih sredstava sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH.**

5. PLANIRANJE I IZVJEŠĆIVANJE

5.1 Izrada i donošenje plana poslovanja

Sukladno člancima 16. i 17. Zakona o Nacionalnom parku „Una“ Nacionalnim parkom upravlja Javno poduzeće na osnovu Plana upravljanja. Plan upravljanja donosi se sukladno odredbama ovog Zakona i za razdoblje od deset godina koji određuje razvojne smjernice, način izvođenja zaštite, korištenja i upravljanja Nacionalnim parkom, te konkretnije smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti zaštićenog područja, uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 109/12

Ovaj dokument sadrži jasne smjernice za upravitelja Nacionalnog parka o načinu provođenja aktivnosti na konzervaciji, korištenju i upravljanju postojećim resursima, zaštiti i očuvanju vrijednog kulturnog i historijskog naslijeđa i poštivanju potreba lokalnih zajednica. Javno poduzeće na osnovu Plana upravljanja za svaku godinu donosi godišnji program rada. Programom rada se detaljnije određuju poslovi Javnog poduzeća, način stručne pomoći i savjetovanja lokalnog stanovništva pri obavljanju njihovih djelatnosti koje omogućuju održiv razvoj u području Nacionalnog parka.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma objavilo je u travnju 2011. desetogodišnji Plan upravljanja, koji je istekao 2021. godine. Plan je sadržavao, pored osnovnih pokazatelja o parku i opis zaštićenog područja, osnovne ciljeve upravljanja Nacionalnim parkom implementaciju plana upravljanja i drugo. Imajući u vidu da je prethodni Plan upravljanja istekao, te da u međuvremenu nije donesen Plan upravljanja za naredni desetogodišnji planski period, Društvo je donijelo **Privremene upravljačke smjernice** s osnovnim dijelovima Plana upravljanja. Ovaj dokument je na snazi do donošenja Plana upravljanja zaštićenim područjem Nacionalni park Una. Privremene upravljačke smjernice obuhvataju viziju i strateške smjernice za vođenje i upravljanje Nacionalnim parkom Una. Privremene upravljačke smjernice imaju za cilj osigurati dalju primjenu mehanizama dugoročnog sistema zaštite biodiverziteta i pejzaža, odnosno sistema upravljanja Nacionalnim parkom koji je sukladan principima održivog korištenja prirodnih, kulturnih i drugih resursa. Također, Privremene upravljačke smjernice imaju za cilj osigurati kontinuitet planskog i sistemskog pristupa u procesu zaštite u očuvanja Nacionalnog parka do donošenja novog Plana upravljanja. Izrada novog Plana upravljanja je u tijeku i sukladno okvirnoj dinamici, pretpostavka je da će novi Plan upravljanja biti na snazi najkasnije do konca 2023. godine.

Društvo donosi trogodišnji plan poslovanja kako nalaže Zakon o javnim preduzećima u FBiH i Statut, kao i plan na godišnjem nivou. Statutom Društva u članku 69. je predviđeno da Uprava planira rad Društva izradom trogodišnjeg plana poslovanja, koji se nakon usvajanja dostavlja glavnom revizoru i nadležnom ministarstvu, a člankom 26. Skupština Društva odobrava trogodišnji plan poslovanja, odnosno rebalans plana. U Društvu je Odluku o usvajanju finansijskog plana za 2022. godinu donio Nadzorni odbor 18. 3. 2022. godine, a Skupština 4. 4. 2022. godine. Plan poslovanja predstavlja projekciju prihoda i rashoda i finansijskog rezultata. Na osnovu trogodišnjeg programa rada donesen je Program rada za 2022. godinu, na koju je federalna ministrica okoliša i turizma dala suglasnost 4. 4. 2022. godine. U rujnu 2022. godine Nadzorni odbor je donio Odluku o prestrukturiranju rashoda - rebalans plana za 2022. godinu, kojim je u okviru sredstava po Programu rada i Finansijskom planu za 2022. godinu izvršeno prestrukturiranje rashoda, nakon čega su ukupno planirani rashodi iznosili 1.651.532 KM.

Trogodišnji Plan za 2020.- 2022. godinu Društvo, sukladno članu 22. Zakona o javnim poduzećima, nije dostavilo Uredu za reviziju institucija u FBiH.

Člankom 26. Statuta propisano je da Skupština Društva odlučuje o donošenju trogodišnjeg plana poslovanja, odnosno revidiranog plana poslovanja. Također, prema članku 6. i 23. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, Skupština donosi odluke o trogodišnjem i revidiranom planu poslovanja.

Rebalans plana poslovanja Skupština nije razmatrala, što nije sukladno članku 6. Zakona o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.

Planirani i ostvareni pokazatelji iz finansijskog plana daju se u tabeli:

R. br.	Pozicija	Ostvareno u 2021. god.	Plan za 2022. god.	Revidirani plan	Ostvareno u 2022. god.	Indeks (6/3)x100	Indeks (6/5)x100
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi	1.220.600	2.188.500	2.188.500	1.731.174	142	79
II	Rashodi	995.756	2.188.500	1.651.532	1.368.400	137	83
III	Dobit prije poreza	224.844	0	536.968	362.774	161	68

Prihodi su iskazani u iznosu od 1.731.174 KM, što je manje od planiranih za 457.326 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći za 510.574 KM. Razlog povećanja ukupnih prihoda u odnosu na 2021. godinu odnosi se najvećim dijelom na povećane prihode iz namjenskih izvora financiranja kao i povećanje prihoda od pruženih usluga.

Rashodi su iskazani u iznosu od 1.368.400 KM, što je manje od planiranog za 283.132 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 372.644 KM i najvećim dijelom odnose se na povećanje rashoda po osnovu plaća i ostalih osobnih primanja.

Dobit prije poreza iskazana je u iznosu od 362.774 KM, i u odnosu na planiranu manja je za 174.194 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veća je za 137.930 KM.

Obavljenom revizijom konstatirali smo značajna odstupanja ostvarenih prihoda, rashoda i dobiti u odnosu na planirane vrijednosti, te je stoga Uprava trebala razmotriti i izvršiti potrebne izmjene plana, radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, sukladno članu 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, međutim te aktivnosti nisu poduzete.

Skupština nije razmatrala ni trogodišnji ni godišnji plan poslovanja, niti rebalans plana sukladno članku 6. Zakona o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.

Shodno članu 24. Zakona o javnim poduzećima u FBiH, Uprava je dužna razmotriti i izvršiti potrebne izmjene plana, radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu. S obzirom na to da su konstatirana odstupanja između ostvarenih i planiranih iznosa, bilo je potrebno izvršiti izmjene plana.

Preporuke:

- **Skupština Društva treba da razmatra trogodišnji plan poslovanja i rebalans plana, sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva, te dostavi Uredu za reviziju institucija u FBiH;**
- **Uprava Društva treba na godišnjem nivou razmotriti plan poslovanja te, u slučaju potrebe, a sukladno njegovim ciljevima, revidirati i prilagoditi ga kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže Zakon o javnim poduzećima u FBiH.**

5.2 Izvješćivanje

Uprava Društva izvješćuje Nadzorni odbor putem godišnjih izvješća, te resorno ministarstvo i Skupštinu Društva najmanje jednom godišnje po izradi godišnjeg izvješća, a koje uključuje financijsko izvješće, izvješće revizora i izvješće o radu Nadzornog odbora. Nadzorni odbor je 26. 5. 2023. godine usvojio financijska izvješća za 2022. godinu. Godišnje izvješće o poslovanju za 2022. godinu, koje uključuje godišnja financijska izvješća sa izvješćem Nadzornog odbora i Odbora za reviziju, Skupština Društva je usvojila 27. 7. 2023. godine.

6. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Godišnja financijska izvješća za 2022. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama sukladno važećim propisima i u utvrđenom roku, koje je v. d. ravnatelja Društva odobrio 20. 2. 2023. godine.

Društvo je razvrstano kao malo pravno lice i kao takvo nije bilo obveznik sastavljanja Izvješća o gotovinskim tijekovima i Izvješća o promjenama na kapitalu sukladno članku 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.

Reviziju financijskih izvješća za 2022. godinu obavila je firma „Remes“ d.o.o. Bihać i dala pozitivno mišljenje.

6.1 RAČUN DOBITI I GUBITKA – IZVJEŠĆE O UKUPNOM REZULTATU ZA RAZDOBLJE

6.1.1 Prihodi

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi: KM

	od 1. 1. do 31. 12. 2022.	od 1. 1. do 31. 12. 2021.
PRIHODI	1.731.174	1.220.600
Prihodi iz ugovora s kupcima	679.666	512.147
Ostali prihodi i dobici	1.051.508	708.453

U Društvu nisu donesene računovodstvene politike kojima bi se regulirao način vrednovanja i iskazivanja prihoda. Društvo priznaje prihode sukladno zahtjevima MSFI-ja 15 – Prihodi, u trenutku isporuke proizvoda, opreme i obavljanja usluga kada je značajan dio rizika i koristi od vlasništva prešao na kupca, te kada je vjerojatno da će transakcija biti praćena prilivom ekonomske koristi i kad se iznos prihoda može pouzdano izmjeriti po osnovu fakturiranih i od strane kupca prihvaćenih potraživanja. Prihodi Društva su prihodi od operativnih aktivnosti ostvareni od usluga (posjete Nacionalnom parku, plovidba i ronjenje u vodotocima, ribolovne dozvole i najam prostora i drvenih štandova) i ostalih prihoda.

Za obavljanje djelatnosti Javno poduzeće dobiva sredstva:

- 1) iz proračuna Federacije;
- 2) od ulaznica, naknada za parkiranje i kampiranja;
- 3) od naknada za korištenje zaštićenog znaka Nacionalni park;
- 4) od prodaje suvenira, karata i dr.;
- 5) od finansijskih sredstava dobivenih upravljanjem nekretninama i stvarima;
- 6) od sredstava iz sufinanciranih programa i projekata koji su sukladni s osnivanjem Nacionalnog parka;
- 7) od subvencija, donacija;
- 8) iz sredstava lokalnih, državnih i međunarodnih fondova i zaklada, ustanova i organizacija i
- 9) drugih izvora sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima.

6.1.1.1 Prihodi iz ugovora s kupcima

Prihodi iz ugovora s kupcima iskazani su u iznosu od 679.666 KM i odnose se na prihode od izvršenih usluga i prodanih proizvoda utvrđenih Cjenovnikom za 2022. godinu, a koji je Nadzorni odbor usvojio 18. 3. 2022. godine. Preko 80% područja Nacionalnog parka slobodan je za posjetitelje, tj. ne primjenjuje se poseban režim ulaska i kretanja posjetilaca u tom području. Ulaznice i paketi usluga prodaju se za posjete u zonama Štrbački buk – Lohovo (ulaz Gorjevac, Čukovi, Čelije i Lohovo), Martin Brod – Milančev buk (ulaz Milančev buk), ulaznice za plovidbu i ronjenje u vodotocima, ribolovne dozvole, kampiranje i prihodi od najma prostora i drvenih kućica. Cijene za posjete u posjetiteljsku zonu određene su po kategorijama, a kreću se od 2 KM do 7 KM (umirovljenici, djeca, individualne posjete, agencijske posjete i dr.). Ulaznice za rafting - plovidbu i ronjenje utvrđene su od 3 KM do 12 KM, ribolovne dozvole od 12 KM do 50 KM, a godišnje od 30 KM do 100 KM. Cijene iznajmljivanja drvenih štandova kreću se u rasponu od 10 KM do 100 KM (dnevni najam i mjesečni, na različitim lokalitetima) i druge usluge. Prema prezentiranim podacima ukupno posjetilaca tijekom 2022. godine (registriranih po ulaznicama) bilo je 122.234, a ukupno prodanih artikala (razglednice, mape, rafting, kajak, kanu i sl.) je 122.494 komada, što je povećanje u odnosu na 2021. godinu, kada je zabilježen 101.000 posjetilac, a znatno povećanje u odnosu na prethodne periode u začecima rada Nacionalnog parka (navodimo primjer da je 2011. godine bilo 3.000 posjetilaca).

Revizijom je izvršen uvid u dokumentaciju i način priznavanja prihoda od izvršenih usluga i prodanih proizvoda (ugovore o korištenju prostora i drvenih kućica koje su i vlasništvu Društva, fakture, prodane ulaznice i sistem evidentiranja karata), za koje nisu utvrđene nepravilnosti.

U kolovozu 2022. godine održana je i tradicionalna sportsko turistička manifestacija **Internacionalna turistička „Una regata“** i „Međunarodna atletska utrka“. Vlada Unsko-sanskog kantona je 11. 6. 2014. godine donijela Odluku da se za organizatora turističke manifestacije Internacionalna Una regata određuje Društvo. Ravnatelj Društva Odlukom od 11. 4. 2022. godine usvojio je Program održavanja 48. Internacionalne turističke Una regate za 2022. godinu i Odluku o utvrđivanju iznosa kotizacije za Unu regatu. Određena kotizacija za učešće iznosila je 50 KM, a učesnici koji nemaju namjeru ploviti cijelu Unu regatu mogu birati po etapama po cijenama: za I etapu 20 KM, II etapu 25 KM i III Etapu 20 KM. Odlukom od 10. 6. 2022. godine imenovani su članovi Organizacijskog odbora Une regate, u kojem su pored uposlenika Društva i predstavnici: Vlade Unsko-sanskog kantona, predstavnici gradskih uprava Bihaća, Bosanske Krupe i Cazina, te predstavnik rafting agencija.

Planom poslovanja predviđen je iznos od 110.000 KM za organizaciju sportsko turističkih manifestacija (Internacionalna turistička Una regata, turistički voz „Smaragdnom dolinom“, Atletska utrka Nacionalni park Una 2022. godine i slično), a utrošen je iznos od 109.680 KM, od čega se na Unu regatu odnosi 101.896 KM. Učesnici regate su: osobe zadužene za sigurnost na vodi (kajakaši, roniaci, skiperi, specijalne jedinice policije, medicinsko osoblje i dr.), osoblje koje prati regatu s kopna, posjetioци u kampovima (koncerti), te učesnici koji plaćaju kotizaciju za učešće (od kotizacije za učešće u 2022. godini naplaćen je iznos od 8.360 KM, za 346 osoba). Za organiziranje Une regate zaključeni su ugovori sa dobavljačima za usluge održavanja koncerta, montiranja bine, pripremu hrane za učesnike, osiguranje učesnika, i dr., a što je šire pojašnjeno u točkama 6.1.2 i 7. Izvješća. Prema prezentiranim podacima ukupan broj učesnika na vodi bio je 1.080 i to: I etapa Martin Brod – Štrbački buk 420 učesnika, II Etapa Štrbački buk – Bihać 580 učesnika i III Etapa Bihać – Bosanska Krupa 80 učesnika.

Od „Une regate“ Društvo je iskazalo prihode u iznosu od 69.060 KM, a odnose se na: doznačena sredstva od Ministarstva privrede Unsko – sanskog kantona sukladno Zahtjevu Društva (40.000 KM), sufinanciranje od Grada Bihaća (8.000 KM), kotizaciju za učešće (8.360 KM), te ugovori o sponzorstvu od „Boreas“ d.o.o. Kreševo (8.190 KM), od „Stanić Trade“ d.o.o. Sarajevo (3.510 KM), i „Opal“ d.o.o. Bihać (1.000 KM). Izvješće o namjenskom utrošku doznačenih sredstava od Ministarstva za održavanje Una regate prihvaćeno je Zaključkom Premijera Kantona od 4. 11. 2022. godine.

Revizijom smo utvrdili da su određene usluge za održavanje Une regate nabavljene bez primjene Zakona o javnim nabavama, za što je dana preporuka u točki 7. Izvješća.

6.1.1.2 Ostali prihodi i dobiti

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 1.051.508 KM i najvećim dijelom odnose se na ostale prihode i dobitke od 1.049.168 KM, a čine ih prihodi od: subvencija javnim poduzećima od Federalnog ministarstva okoliša i turizma (500.000 KM), prenesenih subvencija iz ranijeg perioda (397.382 KM), subvencija Ministarstva privrede Unsko-sanskog kantona (60.000 KM), poticaja za zapošljavanje (33.749 KM), projekata „Vuk“ i „Gljive“ (38.921 KM), ostali prihodi (10.312 KM), prihodi za refundaciju bolovanja (6.809 KM), te zakupa (1.995 KM).

Prihodi od subvencija i donacija tijekom 2022. godine odnose se najvećim dijelom na sredstva primljena od viših nivoa vlasti – Federalnog ministarstva okoliša i turizma za pokriće tekućih troškova poslovanja. Vlada FBiH kao osnivač na godišnjem nivou izdvaja 500.000 KM za redovno poslovanje Društva.

Vlada Federacije BiH je 19. 5. 2022. godine donijela Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava „Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima – Transfer za Nacionalni park „Una“ utvrđen Proračunom Federacije BiH za 2022. godinu Federalnom ministarstvu okoliša i turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo), na osnovu kojeg je zaključen Ugovor između Ministarstva i Društva o prijenosu odobrenih sredstava u iznosu od 500.000 KM za tekuće poslovanje i planirane aktivnosti sukladno usvojenom Programu rada i finansijskom planu za 2022. godinu.

Ugovorom je utvrđena obveza Ministarstva da izvrši uplatu odobrenih sredstava i vrši kontrolu utroška i nadzor nad realizacijom Programa. Komisija Ministarstva za nadzor i kontrolu je 5. 1. 2023. godine elektronskim putem potvrdila Društvu da su dostavljena pravdanja kompletna i da je opravdan utrošak odobrenih sredstva prema prihvaćenom Programu rada za 2022. godinu.

Tijekom obavljanja predrevizije, utvrdili smo da je Društvo imalo iskazane odgođene prihode po ovom osnovu u iznosu od 319.796 KM, te prihode od subvencija javnim poduzećima u iznosu od 577.586 KM. Za odobrena sredstva od Ministarstva na nivou godine Društvo u svojim knjigovodstvenim evidencijama neosnovano iskazivalo odgođene prihode, i time su bili precijenjeni prihodi i finansijski rezultat tekućeg perioda. To nije bilo sukladno Konceptualnom okviru za finansijsko izvještavanje, kao ni zahtjevima MRS-a 20 - Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći.

Za navedeno dali smo preporuku u Pismu menadžmentu od 7. 2. 2023. godine. Društvo je postupilo po danoj preporuci, i Ravnatelj je 16. 2. 2023. godine donio Odluku o usklađivanju iskazanih odloženih prihoda i prihoda od subvencija, te naložio računovodstvu da prihode po osnovu odobrenih sredstava od Federalnog ministarstva okoliša i turizma knjigovodstveno evidentira na osnovu računovodstvenog načela nastanka događaja sukladno Konceptualnom okviru za finansijsko izvještavanje i MRS-u 20 - Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći, s ciljem fer i istinitog prikazivanja u finansijskim izvješćima. Izvršeno je usklađivanje iskazanih odloženih prihoda i prihoda od subvencija, shodno Konceptualnom okviru za finansijsko izvještavanje i zahtjevima MRS-a 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanje državne pomoći. Po ovom osnovu iskazan je prihod u finansijskim izvješćima za 2022. godinu u iznosu od 397.382 KM.

Prihodi od subvencija Ministarstva privrede Unsko-sanskog kantona u iznosu od 60.000 KM odobrena su za održavanje Une regate (40.000 KM) i financiranje projekata otkupa zemljišta i drugih nekretnina od koristi za provedbu osnovne djelatnosti i stvaranje povoljnog ambijenta za razvoj turizma i Nacionalnog parka Una (20.000 KM).

Prihodi od projekata u ukupnom iznosu 38.921 KM odnose se najvećim dijelom na projekte: „Istraživanje, inventarizacija i kartiranje glijiva Nacionalnog parka Una“ (15.994 KM), „Divljina i život zvijeri Nacionalnog parka Una – faza Vuk 2“ (9.175 KM) od Fonda za zaštitu okoliša FBiH po javnom konkursu.

6.1.2 Rashodi

Struktura ostvarenih rashoda iskazana u finansijskim izvješćima je sljedeća:

	1. 1. – 31. 12. 2022.	1. 1. – 31. 12. 2021.
		KM
RASHODI	1.368.400	995.756
Poslovni rashodi	1.363.260	964.288
Troškovi sirovina i materijala	51.334	27.259
Troškovi energije i goriva	63.696	43.006
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	760.074	561.137
Amortizacija	166.042	130.408
Troškovi primljenih usluga	348.575	215.761
Ostali poslovni rashodi i troškovi	99.061	68.959
Ostali rashodi i gubici	5.140	31.468

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 1.363.260 KM, i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 398.972 KM, a u direktnoj su vezi sa ostvarenim prihodom po osnovu obavljanja redovne djelatnosti.

6.1.2.2 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 51.334 KM, a najvećim dijelom odnose se na troškove poribljavanja (23.869 KM), kancelarijskog materijala (15.284 KM) i otpis sitnog inventara i auto guma (7.305 KM).

Troškovi poribljavanja u iznosu od 23.869 KM odnose se na nabavljenu riblju mlađ za poribljavanje vodotoka na području Nacionalnog parka od „Eko zona ugarski brzaci“ d.o.o. Kneževo izabranog procedurom konkurentskog postupka.

Troškovi kancelarijskog materijala iskazani su iznosu od 15.284 KM, a odnose se na usluge štampanja promotivnog materijala, akreditacija, te nabavljeni uredski materijal. Nabave su izvršene od dobavljača na osnovu zaključenih direktnih sporazuma.

U revidiranom uzorku nisu utvrđene nepravilnosti.

Otpis sitnog inventara i auto guma u upotrebi vrši se primjenom metode 100%-tnog otpisa.

6.1.2.3 Troškovi energije i goriva

Troškovi energije i goriva iskazani su u iznosu od 63.696 KM, a čine ih utrošeno gorivo i plin (56.121 KM), te električna energija (7.575 KM). Utrošeno gorivo odnosi se na troškove goriva za devet terenskih vozila, jedan moped u vlasništvu Društva, te dva vozila ugovorima ustupljena na korištenje od Federalnog ministarstva okoliša i turizma (ugovori od 2013. i 2017. godine). Odlukom o korištenju službenih automobila i Uputstvom o načinu provođenja procedura i postupaka u izvršavanju radnih zadataka zaposlenih u Društvu utvrđeno je kada zaposlenik može koristiti službeni automobil, način održavanja i čuvanja. Pregledom uzorkom obuhvaćenih putnih naloga za određena vozila utvrdili smo da se oni vode na način predviđen Pravilnikom o obaveznom sadržaju i načinu popunjavanja obrasca putnog naloga sukladno Odluci o korištenju službenih automobila. Gorivo je nabavljeno temeljem ugovora zaključenog sa „Hifa-Petrol“ d.o.o. Sarajevo 18. 1. 2022. godine, nakon provedene procedure otvorenog postupka javne nabavke u 2021. godini.

U uzorkom obuhvaćenim fakturama nisu utvrđene nepravilnosti, a fakture su pregledane i odobrene za plaćanje od ravnatelja Društva.

6.1.2.4 Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja

Struktura troška plaća i ostalih osobnih primanja je sljedeća:

	u KM	
	1. 1. - 31. 12. 2022.	1. 1. - 31. 12. 2021.
Troškovi plaća i ostalih osobnih primanja	760.074	561.137
Bruto plaće zaposlenih	481.304	379.715
Ostale naknade zaposlenih	112.728	51.014
Troškovi ostalih angažiranih fizičkih lica, uključujući članove odbora	166.042	130.408

Obračun plaća i naknada plaća definiran je Zakonom o radu,⁷ Pravilnikom o radu (prečišćeni tekst iz 2022. godine), Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka (od 2022. godine) i Odlukom o utvrđivanju osnovice za plaću i naknade za topli obrok (od travnja 2022. godine).

Osnovna plaća proizvod je koeficijenta radnog mjesta, kojeg utvrđuje ravnatelj posebnim aktom, sa najnižom satnicom i brojem sati u fondu rada radnika za određeni mjesec. Odlukom o utvrđivanju osnovice za plaću i naknade za topli obrok utvrđena je neto satnica u iznosu od 2,70 KM, kao i koeficijenti određenog radnog mjesta u rasponu od 1,30 do 3,10 na osnovu složenosti poslova radnog mjesta po sektorima.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18

Plaća vršioca dužnosti ravnatelja Društva utvrđena je od Nadzornog odbora i regulirana Ugovorom o radu na određeno vrijeme (do okončanja konkursne procedure za imenovanje ravnatelja) uz suglasnost Vlade FBiH, sukladno Zakonu o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.⁸ Ugovorom od 23. 12. 2021. godine utvrđena je osnovna mjesečna plaća vršioca dužnosti ravnatelja u iznosu od 3,5 prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, uvećana 0,6% za svaku godinu navršenog staža, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%. Pored osnovne plaće, Pravilnikom o radu utvrđena su prava radnika na uvećanu plaću po osnovu minulog rada 0,4% za svaku navršenu godinu radnog staža, prekovremeni rad, noćni rad, rad na dan sedmičnog odmora i rad u dane praznika. Uvidom u dokumentaciju obračuna plaća za travanj, srpanj i prosinac, evidencije radnog vremena (šiht liste), platne liste, ugovore o radu, rekapitulaciju obračuna plaća, specifikaciju plaće Obrazac 2001, nisu utvrđene nepravilnosti. Odlukom o radnom vremenu utvrđeno je radno vrijeme zaposlenih u Društvu u trajanju od 40 sati sedmično, dnevno od 8,00 h do 16,30 h. Evidentiranje prisutnosti radnika na poslu vrši se na način predviđen Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažiranim na radu.⁹

Najviša neto isplaćena je plaća ravnatelja u iznosu od 4.143 KM sa minulim radom, najniža u iznosu od 591 KM, dok je prosječna plaća iznosila 896 KM.

Ostale naknade zaposlenih iskazane u iznosu od 112.728 KM u najvećoj mjeri odnose se na naknadu za topli obrok (49.539 KM), jednokratnu novčanu naknadu (25.920 KM), troškove službenih putovanja (18.986 KM), regres za godišnji odmor (8.524 KM), i naknada za slučaj smrti i bolesti (6.657 KM).

Naknada za topli obrok isplaćivana je u iznosu od 8 KM po danu do listopada, od kada se naknada isplaćuje u visini 1% prosječne mjesečne plaće u FBiH.

Regres za 2022. godinu isplaćen je na temelju Odluke ravnatelja u iznosu od 511 KM po zaposlenom.

Jednokratna novčana naknada u iznosu od 1.080 KM po zaposlenom isplaćena je za 24 zaposlenika u ukupnom iznosu od 25.920 KM. Uredbom Vlade FBiH o pomoći stanovništvu uslijed rasta indeksa potrošačkih cijena (u daljnjem tekstu: Uredba) i dopunama Uredbe,¹⁰ stavom 2) član 2. utvrđeno je da će se financijska sredstva za provođenje ove Uredbe osigurati preraspodjelom sredstava između budžetskih korisnika, kao i iz Tekuće rezerve Vlade FBiH na odgovarajuće razdjelne i ekonomske kodove. Društvo je jednokratnu naknadu isplatilo na osnovu Odluke vršioca dužnosti ravnatelja Društva od 15. 9. 2022. godine, pozivajući se na član 19. Uredbe, te član 43. Statuta. Prema izjavi Društva, za realizaciju ove Odluke osigurana su i isplaćena sredstva u okviru vlastitih financijskih sredstava planiranih Programom rada za 2022. godinu.

Troškovi službenih putovanja iskazani u iznosu od 18.986 KM odnose se na izvršena službena putovanja i s njima povezane troškove. Izvršili smo uvid u uzorkom odabrane putne naloge, te utvrdili da su realizirani na osnovu poziva ili upućivanja, odobreni od vršioca dužnosti ravnatelja, a iznos dnevnicu za službena putovanja obračunavan je sukladno Uredbi o naknadama troškova za službena putovanja.

U uzorku obuhvaćenim obračunatim i isplaćenim naknadama nisu utvrđene nepravilnosti.

Troškovi ostalih angažiranih fizičkih lica, uključujući članove odbora iskazani su u iznosu od 166.042 KM, a odnose se na isplaćene neto naknade članovima Nadzornog i Odbora za reviziju (58.175 KM), ugovore o djelu (79.229 KM) i pripadajuće poreze i doprinose (28.638 KM). Mjesečna naknada Nadzornom odboru utvrđena je ugovorom za predsjednika u visini jedne prosječne neto plaće isplaćene u FBiH uvećane za 20%, a za članove u visini jedne prosječne neto plaće isplaćene u FBiH.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 12/09

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

¹⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 55/22, 77/22

Naknada odboru za reviziju ugovorena je mjesečno u iznosu od 300 KM za predsjednika i 250 KM za članove. Ove naknade isplaćene su sukladno Zakonu o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu FBiH.¹¹

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima po osnovu **ugovora o djelu** u iznosu od 79.229 KM u najvećem dijelu odnose se na troškove angažmana vanjskih suradnika za obavljanje poslova u sklopu projektnih zadataka „Divljina i život zvijeri – faza Vuk“, Istraživanje, inventarizacija i kartiranje gljiva u Nacionalnom parku „Una“, organizacija i implementacija manifestacije „Una Regata“, za čiju realizaciju su sredstva osigurana od Fonda za zaštitu okoliša FBiH i drugih razina vlasti. Ugovori su zaključivani sa različitim fizičkim licima najvećim dijelom za poslove: poslovima praćenja prisutnosti (tragova vuka na području Nacionalnog parka), prikupljanje biološkim materijala za potrebe laboratorijske analize, provjeru zamki za humano hvatanje vuka, arhiviranje i obradu foto i video materijala vezanih za projekte, i sl.

6.1.2.5 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 40.520 KM, a odnose se na ispravku vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme (39.331 KM) i nematerijalne imovine (1.189 KM), što je šire pojašnjeno u točki 6.2.1.1 Izvješća.

6.1.2.6 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 348.575 KM, a najvećim dijelom odnose se na usluge reklamiranja, sponzorstva i donacija prema odlukama (119.885 KM), troškove najmova (62.074 KM), usluge održavanja (59.266 KM), troškovi ostalih usluga (46.620 KM), te ostalih proizvodnih usluga (44.075 KM).

Usluge reklamiranja, sponzorstva i donacija iskazane su u iznosu od 119.885 KM, a najvećim dijelom (58.945 KM) odnose se na sponzorstva i donacije po odlukama ravnatelja Društva (Konjički klub „Jedinstvo“, BBI banka – za poslovni događaj Sarajevo business forum, partnerstvo za organiziranje festivala narodne muzike i sl.) odobrene dobavljačima koji nisu izabrani primjenom Zakona o javnim nabavkama. Iskazani iznos troškova realiziran je sukladno planiranim. Međutim, obavljenom revizijom utvrdili smo da je u Poreznoj bilanci za 2022. godinu porezna osnovica po ovom osnovu uvećana za 11.109 KM, s obzirom na to da sukladno Zakonu o porezu na dobit rashodi na ime sponzorstva iskazani 3% iznad visine ukupnog prihoda uvećavaju poreznu osnovicu iskazane dobiti.

Troškovi najmova u iznosu od 62.074 KM, odnose se na najam poslovnog i skladišnog prostora (28.550 KM), najam sistema za izdavanje karata (13.162 KM), i najam opreme (eko toalet, blob platforma, šatori) za Una regatu (17.175 KM). Poslovne i skladišne prostorije Društvo koristi temeljem ugovora o najmu sa fizičkim licima za sjedište Društva uz mjesečnu najamninu od 1.250 KM (ugovor zaključen 1. 1. 2022. godine na period do 31. 12. 2024. godine), za skladištenje opreme objekat u Kulen Vakufu uz mjesečnu najamninu od 700 KM (ugovor zaključen 1. 10. 2021. godine na period od 12 mjeseci), te za potrebe skladištenja poslovne dokumentacije mjesečna najamnina u iznosu od 150 KM (ugovor zaključen 31. 8. 2022. godine a trajao do 31. 3. 2023. godine). Sistem za izdavanje karata u Nacionalnom parku koristi se temeljem ugovora zaključenog u siječnju 2022. godine od dobavljača izabranog nakon provedene procedure otvorenog postupka javne nabave.

Usluge održavanja u iznosu od 59.266 KM najvećim dijelom (28.172 KM) odnose se na troškove tekućeg održavanja neasfaltiranog dijela puta unutar Nacionalnog parka. Usluge popravke makadamskog puta izvršene su od dobavljača izabranih direktnim postupcima, a što je šire pojašnjeno u točki 7. Izvješća.

¹¹ „Sl. novine FBiH“ br. 12/09

Troškovi ostalih usluga iskazani u iznosu od 46.620 KM, u najvećoj mjeri (20.018 KM) odnose se na izradu projekta „Unapređenje sistema upravljanja otpadom na području Nacionalnog parka“ (5.990 KM), izrada elaborata studije izvodljivosti za izgradnju žičare u Nacionalnom parku (6.000 KM), te priprema projekta upotrebe električnih vozilica sa ciljem smanjenja buke i emisija u zrak (5.990 KM). Usluge su nabavljene od dobavljača izabranih direktnim postupcima nabave.

Troškovi ostalih proizvodnih usluga u iznosu od 44.075 KM, u najvećoj mjeri (30.894 KM) odnose se na troškove usluga (ronilački klub, tehnička podrška, koncertni nastup i sl.) vezanih za održavanje Una regate. Navedene usluge nabavljene su bez primjene Zakona o javnim nabavkama, što je šire pojašnjeno u točki 7. Izvješća.

6.1.2.7 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi iskazani u iznosu od 99.061 KM u najvećoj mjeri odnose se na troškove reprezentacije (46.930 KM), poreza, naknada i taksu (11.607 KM), premije osiguranja (8.652 KM), bankarske troškove (7.558 KM), poštanske i telekomunikacijske (9.276 KM), troškove članskih doprinosa (6.662 KM), te ostale nematerijalne troškove (8.376 KM).

Usvojenim finansijskim Planom za 2022. godinu predviđen je iznos sredstava reprezentacije. Na poziciji troškova reprezentacije u najvećoj mjeri iskazani su troškovi nastali u vezi organiziranja Una regate (meso i proizvodi od mesa za učesnike Una regate, kao i druge ugostiteljske usluge). Pravilnikom o reprezentaciji i poklonima donesenim u ožujku 2023. godine reguliran je način korištenja sredstava reprezentacije, procedura i pravila primanja i davanja poklona, te vođenje evidencije o njima.

Izvršili smo uvid u uzorkom obuhvaćenu dokumentaciju, te utvrdili da su usluge realizirane od dobavljača izabranih direktnim postupcima, a sukladno Planu poslovanja.

Provedenom revizijom nismo mogli utvrditi koji iznos se odnosi na reprezentaciju za potrebe rukovodstva Društva. S obzirom na to da Društvo posluje sa ciljem ostvarivanja dobiti, te da se na njega primjenjuju odredbe Zakona o porezu na dobit, knjigovodstveno iskazivanje troškova vezanih za organiziranje i održavanje Una regate na troškovima reprezentacije, po poreznoj bilanci ima za posljedicu uvećanje oporezive osnovice dobiti u visini 70% iskazanog iznosa reprezentacije. Revizijom smo utvrdili da je prema Poreznoj bilanci za 2022. godinu porezna osnovica po ovom osnovu uvećana za 25.705 KM. Ovakav način evidentiranja stvara nerealnu sliku iskazanih troškova reprezentacije koji se odnosi na reprezentaciju za potrebe rukovodstva.

6.1.2.8 Ostali rashodi i gubici

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 5.140 KM, a u najvećoj mjeri (4.100 KM) odnose se na rashode za donacije prema odlukama vršioaca dužnosti ravnatelja Društva, a sukladno Statutu Društva za finansijsku podršku organizacije manifestacije za „Žene Ljutočke doline“ (2.000 KM) i za izgradnju spomen sobe prvog Reisa u Kulen Vakufu Medžlisu Islamske zajednice Bihać (1.500 KM) i dr.

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvješćima Društva za 2022. godinu iskazana je dobit prije oporezivanja u iznosu od 362.774 KM, a u prethodnoj godini 224.844 KM. Obveze za porez na dobit za 2022. godinu iznosila je 40.339 KM, te je dobit nakon oporezivanja iskazana u iznosu od 322.436 KM.

Skupština Društva je 27. 7. 2023. godine usvojila godišnja finansijska izvješća za 2022. godinu.

6.2 BILANCA STANJA – IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU RAZDOBLJA

6.2.1 Dugoročna imovina

Struktura dugoročne imovine Društva na datum bilance iskazana je u tabeli: KM

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
DUGOROČNA IMOVINA	1.471.010	1.267.755
Nekretnine, postrojenja i oprema	339.408	240.321
Nematerijalna imovina	15.499	0
Ostala imovina i potraživanja	1.116.103	1.027.434

6.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazane su u iznosu od 339.408 KM. Struktura i promjene na ovaj imovini daju se u tabeli:

Opis	Zemljišta	Zgrade	Postrojenja i oprema	Alati, pog. i kanc. namještaj	Transport. sredstva	Materijal. sredstva u pripremi	Ostala materijalna sredstva	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Nabavna vrijednost								
na 1. 1. 2022.	25.201	129.379	171.910	28.901	167.655			523.046
Direktna povećanja	20.000		17.006	2.414	55.120	133.099		227.639
Prenos sa pripreme		40.983						40.983
Otuđenje, rashodov.								0
Ostalo			24.297	(24.297)		(133.099)		(133.099)
na 31. 12. 2022.	45.201	170.362	213.213	7.018	222.775	0	0	658.569
Amortizacija								
na 1. 1. 2022.		31.102	105.645	26.549	121.854			285.150
Amortizacija		7.487	18.594	814	12.435			39.330
Otuđenje, rashodov.								0
Ostalo			22.849	(25.607)	(2.561)			(5.319)
na 31. 12. 2022.	0	38.589	147.089	1.756	131.728	0	0	319.161
Neto knjigovodstvena vrijednost								
na 1. 1. 2022.	25.201	98.277	66.265	2.352	45.801	0	0	237.896
na 31. 12. 2022.	45.201	131.773	66.125	5.262	91.047	0	0	339.408

Zemljište se odnosi na nabavljeno zemljište u okviru projekta „Modernizacija i asfaltiranje faze pristupnog puta na lokalitetu Orašac – Čelije – Štrbački buk. Za ovu svrhu tijekom godine otkupljeno je 1.900 m² zemljišta u vrijednosti od 20.000 KM, temeljem notarski obrađenog ugovora, a na osnovu saglasnosti Nadzornog odbora za sklapanje ugovora o kupoprodaji. Sredstva za otkup zemljišta osigurana su od Vlade Unsko-sanskog kantona.

Građevinski objekti odnose se na građevine unutar Nacionalnog parka (info pult, kućice). Povećanje vrijednosti građevina iskazano u iznosu od 40.983 KM odnosi se na poboljšanje infrastrukture unutar Nacionalnog parka (izgradnja toaleta, rekonstrukcija postojećih objekata, lovačka čeka i dr.). Usluge su nabavljene od dobavljača nakon provedenih postupaka javnih nabava, a najvećim dijelom odnose se na rekonstrukciju postojećih objekata od „Desa Merc“ d.o.o. Bihać u iznosu od 15.123 KM i od „Asa Ing“ d.o.o. Bihać 10.256 KM.

Postrojenja, opremu i namještaj najvećim dijelom čini oprema rasvjetnih tijela u Kulen Vakufu unutar Nacionalnog parka, te oprema nabavljena u okviru projekata „Divljina i život zvijeri Nacionalnog parka Una – faza Vuk 2“ (GPS Vectronik ogrlica, kamera za praćenje) i „Istraživanje, inventarizacija i kartiranje gljiva“ (dva fotoaparata Canon i mobilni telefoni), uredska oprema i fiskalne kase, nabavljeni nakon provedenih postupaka javne nabave.

Transportna sredstva predstavljaju sadašnju vrijednost 10 vozničkih jedinica. Povećanje na ovoj poziciji u iznosu od 55.120 KM odnosi se na nabavu dva vozila (terensko i putničko). Sredstva za nabavu terenskog vozila osigurana su u okviru projekta financiranog od Fonda za zaštitu okoliša FBiH, a nabave su izvršene nakon provedenih procedura otvorenog postupka nabave, što je šire objašnjeno u točki 7. Javne nabave.

Amortizacija stalnih sredstava vrši se linearnom metodom, primjenom stopa amortizacije iz Odluke od 2021. godine, sukladno očekivanom vijeku upotrebe stalnog sredstva, a koje važeći Zakon o porezu na dobit priznaje kao porezno dopustiv rashod. Obračun amortizacije počinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Primijenjene stope amortizacije za građevinske objekte su 5%, opremu, namještaj i transportna sredstva 15% i nematerijalnu imovinu 20%.

Umanjenje vrijednosti sredstava na datum bilanca nije izvršeno, a uvidom u strukturu sredstava smatramo da se njihova vrijednost ne može značajno razlikovati od one koja bi se utvrdila procjenom.

Vlasništvo nad nekretninama

Iskazane nekretnine su u vlasništvu Društva.

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja prava u raspolaganju imovinom.

6.2.1.2 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina iskazana je u iznosu od 15.499 KM, a odnosi se na izrađeni film o Nacionalnom parku (8.120 KM), topografske karte (6.879 KM) i računarski program (500 KM).

6.2.1.3 Ostala imovina i potraživanja

Ostala imovina i potraživanja iskazana u iznosu od 1.116.103 KM odnosi se na rekonstrukciju ceste koja vodi do atrakcija unutar Nacionalnog parka. Odlukama Vlade FBiH iz 2018. godine o raspodjeli sredstava utvrđenih Proračunom za 2018. godinu, Unsko-sanskom kantonu odobren je iznos od 800.000 KM i Gradu Bihaću iznos od 200.000 KM za izgradnju puta u Nacionalnom parku „Una“. Doznačena sredstva prebačena su u korist Društva 11. 10. 2018. godine od Vlade Unsko-sanskog kantona, a 17. 1. 2019. godine od Grada Bihaća. Izvještaj o namjenskom utrošku doznačenih sredstava Društvo im je dostavilo 27. 8. 2021. godine. Za iznos doznačenih sredstava iskazana je dugoročna obveza prema JU Zavod za prostorno uređenje Grada Bihaća. Projektom gradnje predviđena je rekonstrukcija cca. 9 km puta unutar Nacionalnog parka (dionica: Orašac- Ćelije- Štrbački buk). Do kraja 2022. godine asfaltirano je ukupno cca. 5,5 km, a do okončanja revizije preostalo je cca. 2,8 km).

Zakonom o cestama u FBiH upravljanje, građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta u nadležnosti je gradskih organa. Nije nam prezentirana dokumentacija temeljem koje su sredstva za izgradnju puta u Nacionalnom parku doznačena Društvu.

Za izvođenje radova na ovom putu Društvo je izvršilo proceduru izbora dobavljača provedenim otvorenim postupkom i zaključilo Ugovor 2020. na 992.785 KM sa „Behić-Sanny Boy“ d.o.o. Bihać. Početno stanje na poziciji ostale imovine i potraživanja iznosilo je 1.027.434 KM. Povećanje tijekom godine u iznosu od 88.669 KM u najvećem dijelu odnosi se na: nabavu radova na popravci (sanaciji) preostalog neasfaltiranog dijela puta na području Nacionalnog parka (48.885 KM) temeljem zaključenog ugovora sa „Behić - Sanny Boy“ d.o.o. Bihać nakon provedenog konkurentskog postupka nabave i iznos od 30.784 KM uslijed izmijenjenog pristupa u dijelu priznavanja ulaznog PDV-a.

Sukladno Zakonu o cestama u FBiH, upravljanje, građenje, rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta u nadležnosti je gradskih organa. S tim u vezi Društvo je nakon završetka izgradnje puta unutar Nacionalnog parka u obvezi ustupiti dokumentaciju Gradu Bihaću, temeljem koje će oni knjigovodstveno evidentirati izgrađeno javno dobro u svojim evidencijama, shodno propisima koji uređuju ovu oblast.

Preporuka:

- ***nakon završetka izgradnje puta unutar Nacionalnog parka dokumentaciju ustupiti Gradu Bihaću temeljem koje će knjigovodstveno evidentirati izgrađeno javno dobro u svojim evidencijama, a sukladno Zakonu o cestama u FBiH.***

6.2.2 Kratkoročna imovina

Na datum bilance u financijskim izvješćima iskazana je sljedeća kratkoročna imovina:

	KM	
	31.12.2022.	31.12.2021.
KRATKOROČNA IMOVINA	774.614	932.259
Zalihe	0	16.525
Potraživanja od kupaca	1.500	1.284
Novac i novčani ekvivalenti	663.893	593.266
Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	109.221	321.184

6.2.2.1 Novac i novčani ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata na datum bilance je sljedeća:

	KM	
	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	663.893	593.266
Transakcijski računi	663.105	592.280
Blagajna	788	986

Novac i novčani ekvivalenti odnose se na sredstva koja Društvo posjeduje na transakcijskim računima otvorenim kod UniCredit banke i u blagajni Društva. Prema namjeni otvorena su četiri računa, i to: glavni račun za obavljanje unutarnjeg platnog prometa, devizni i račun za poslovnu karticu, te jedan namjenski transakcijski račun koji je zatvoren 27. 2. 2023. godine. Osoba ovlaštena za raspolaganje sredstvima na računima je ravnatelj Društva.

Blagajničko poslovanje uređeno je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju iz 2013. godine i obavlja se u okviru blagajni u domaćoj i stranoj valuti. Odlukom o visini blagajničkog maksimuma u POS blagajnama iz 2012. godine je određen iznos od 50 KM.

Revizijom smo utvrdili da usluge prodaje karata za posjetu Nacionalnom parku Društvo naplaćuje u gotovini na pet naplatnih mjesta (blagajne: Gorjevac, Čelije, Martin Brod, info point Kulen Vakuf i u sjedištu Društva). Izvršili smo uvid u način naplate usluga koji se odvija uvezanim sistemom POS terminala i programom unutar sjedišta Društva. Svaki inkasant zadužuje mobilni uređaj sa mobilnim printerom koji služi za izdavanje ulaznice posjetiocu. Nakon izdavanja ulaznice, podaci o izdanim ulaznicama dostavljaju se u sjedište Društva po osnovu „live“ sistema, te je omogućeno praćenje progressa izdavanja ulaznica online. Na taj način uspostavljena je kontrola prodaje karata. **Tijekom 2022. godine značajan iznos naplaćen je putem blagajni (774.221 KM), a budući da rukovanje gotovinom samo po sebi nosi veliki rizik, blagajničko poslovanje vezano za njihov rad potrebno je regulisati internim aktom, za što je dana preporuka u točki 4. Izvješća.**

6.2.2.2 Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja

Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja iskazana u iznosu od 109.221 KM, u najvećem dijelu (72.466 KM) odnose se na potraživanja od Fonda za zaštitu okoliša FBiH po ugovorima o dodjeli financijskih sredstava od 11. 4. 2022. godine za realizaciju projekata „Istraživanje, inventarizacija i kartiranje gljiva Nacionalnog parka Una“ (42.466 KM) i „Unapređenje korištenja energije zamjenom rasvjetnih tijela u Kulen Vakufu sa solarnom rasvjetom“ (30.000 KM). Sredstva će biti isplaćena sukladno dinamici realiziranih aktivnosti nakon prihvaćanja dostavljenih situacija i izvješća o realizaciji projekata.

6.2.3 Kapital

Na datum bilance iskazan je kapital u iznosu od 1.041.233 KM sa slijedećom strukturom:

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
KAPITAL	1.041.233	725.248
Temeljni kapital (osnivač FBiH)	100.000	100.000
Neraspoređena dobit ranijih godina	618.797	427.306
Neraspoređena dobit izvještajne godine	322.436	197.942

Upisani temeljni kapital u financijskim izvješćima iskazan je u iznosu od 100.000 KM i istovjetan je kapitalu iskazanom u sudskom registru i Statutu. Društvo je 16. 1. 2009. godine upisano u registar kod Općinskog suda u Bihaću Rješenjem broj 017-0-Reg-08-000777 i nakon prvog upisa vršena su usklađivanja upisa u sudskom registru. Posljednja izmjena upisana je 3. 2. 2022. godine i odnosi se na upis promjene sjedišta i dopune djelatnosti Društva. Osnivač Društva je Federacija BiH sa učešćem u kapitalu od 100.000 KM ili 100%.

Na 31. 12. 2022. godine neraspoređena dobit ranijih godina iznosila je 618.797 KM, a dobit izvještajne godine 322.436 KM.

Zakonom o gospodarskim društvima u članku 335. propisano je da Skupština Društva obvezno odlučuje o godišnjem obračunu i raspodjeli dobiti. Također, sukladno članku 40. Zakona o javnim poduzećima u FBiH i članku 29. Statuta Društva odluku o raspodjeli dobiti donosi Skupština na obrazložen prijedlog Uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje Odbora za reviziju i Nadzornog odbora.

Međutim, do okončanja revizije Skupština Društva nije donijela odluku o raspodjeli dobiti za 2022. godinu, kao ni za prethodne periode, što je bila obveza sukladno Zakonu o gospodarskim društvima, Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.

Preporuka:

- **Skupština Društva treba odlučivati o raspodjeli dobiti Društva sukladno Zakonu o gospodarskim društvima, Zakonu o javnim poduzećima u FBiH i Statutu Društva.**

6.2.4 Obveze

U financijskim izvješćima na datum bilance iskazane su obveze kako slijedi:

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
OBVEZE	1.204.391	1.474.766
Dugoročne obveze	90.776	20.456
Odgođeni prihod	90.776	20.456
Kratkoročne obveze	1.113.615	1.454.310
Financijske obveze po amortiziranom trošku	2.523	5.333
Odgođeni prihodi	31.104	397.381
Obveze na porez na dobit	15.225	3.491
Ostale obveze, uključujući i razgraničenja	1.064.763	1.048.105

6.2.4.1 Dugoročne obveze

Odgođeni prihodi

Odgođeni prihodi iskazani su u iznosu od 90.776 KM, a odnose se na unaprijed naplaćena sredstva koja Društvo na sustavnoj osnovi priznaje u korist prihoda, kako nalaže MRS 20 – Računovodstvo državnih bespovratnih davanja i objavljivanja državne pomoći.

Sredstva su doznačena od Fonda za zaštitu okoliša FBiH po javnom konkursu za dodjelu sredstava za realizaciju programa, projekata i sličnih aktivnosti iz područja zaštite okoliša za 2022. godinu, za projekte „Unapređenje korištenja energije zamjenom rasvjetnih tijela u Kulen Vakufu sa solarnom rasvjetom“ (30.000 KM), „Istraživanje, inventarizacija i kartiranje gljiva Nacionalnog parka Una“ (24.902 KM), „Divljina i život zvijeri Nacionalnog parka Una – faza Vuk 2“ (18.995 KM) i solarni paneli (16.879 KM).

6.2.4.2 Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od 1.113.615 KM, a najvećim dijelom odnose se na ostale obveze uključujući i razgraničenja (1.064.763 KM), obveze iz poslovanja (2.349 KM), te obveze za porez na dobit (15.225 KM).

Obveze iz poslovanja predstavljaju obveze prema dobavljačima u zemlji. Iskazane obveze usuglašene su i potvrđene Izvodima otvorenih stavki. Najznačajniji promet ostvareni su sa sljedećim dobavljačima: „Lada auto“ d.o.o. (66.462 KM), „Behić Sanny boy“ d.o.o. (48.885 KM), „Eko zona ugarski brzaci“ d.o.o. Kneževo (27.926 KM), „Begović auto“ d.o.o. (20.571 KM), „Desa-merc“ d.o.o. (17.694 KM), „Adverto media“ d.o.o. Bihać (15.660 KM), te „Grafičar“ d.o.o. (13.508 KM), nakon provedenih postupaka javne nabave, a što je šire pojašnjeno u točki 7. Izvješća.

Obveze za porez na dobit

Iskazana **obveza za porez na dobit** u iznosu od 15.225 KM, odnosi se na utvrđenu obvezu prema Poreznoj bilanci za 2022. godinu.

Ostale obveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obveze, uključujući i razgraničenja iskazane u iznosu od 1.064.763 KM, najvećim dijelom odnose se na obveze za plaće i naknade plaća za prosinac 2022. godine (43.450 KM) i na obvezu prema JU Zavod za prostorno uređenje Grada Bihaća (1.000.000 KM) za doznačena sredstva od Vlade FBiH i Grada Bihaća za izgradnju puta koji vodi do atrakcija unutar Nacionalnog parka, a što je šire pojašnjeno u točki 6.2.1.3 Izvješća.

6.2.5 Popis sredstava i obaveza

Izvršen je popis sredstava i sitnog inventara na osnovu Odluke ravnatelja od 21. 11. 2022. godine. Odlukom od 31. 12. 2022. godine formirana je popisna komisija, a popis sredstava i sitnog inventara izvršen je sukladno utvrđenom Planu rada komisije za redovan popis.

Sačinjen je i dostavljen ravnatelju izvještaj o izvršenom popisu sa prijedlogom o otpisu sitnog inventara (kosilica za nisku travu, agregat, akumulator i sl.) uništenog u poplavi skladišta u Kulen Vakufu.

Revizijom smo utvrdili da je proveden cjelovit popis imovine i obveza, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže članak 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Izvješće o izvršenom popisu usvojeno je 2. 2. 2023. godine.

6.3 BILJEŠKE UZ FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Bilješke uz financijska izvješća sastavljene su sukladno zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija financijskih izvješća i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja, kao i člana 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH. Uprava pri sastavljanju financijskih izvješća objavila je dodatne informacije koje nisu prezentirane nigdje drugo u financijskim izvješćima: izvješću o financijskom položaju, izvješću o dobiti i gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, koje su relevantne za njihovo razumijevanje i dodatna pojašnjenja korisnicima financijskih izvješća sukladno zahtjevima propisa koji uređuju objavljivanja uz financijska izvješća.

Godišnja financijska izvješća Društva za razdoblje 1. 1. do 31. 12. 2022. godine sastavljeni su i prezentirani sukladno pretpostavci stalnosti poslovanja, odnosno vremenske neograničenosti poslovanja, imajući u vidu činjenice da Društvo ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti.

7. JAVNE NABAVE

U Društvu je donesen Pravilnik o javnim nabavkama (2013. godine). Nakon dostavljenog Pisma menadžmentu Društvo je usuglasilo Pravilnik o javnim nabavama sa važećom zakonskom regulativom. Pravilnikom je uređeno planiranje javne nabave, način i postupak nabave roba, vršenja usluga i ustupanje radova, imenovanje komisije, sačinjavanje tenderske dokumentacije, postupak odlučivanja i sačinjavanja ugovora, te ostala pitanja vezana za postupak nabavke.

Plan javnih nabava za 2022. godinu donesen je 18. 4. 2022. godine, a izvršeno je 12 izmjena i dopuna tijekom godine. Izmjenama su planirane nove nabave (najvećim dijelom vezane za projekat „Gljive“ i nabavu vozila), te izmjene u planiranim iznosima ili karakteristikama za već postojeće nabave usvojene prvobitnim Planom. Planirana je nabava roba i usluga u ukupnom iznosu od 697.313 KM.¹²

Prema dostavljenom pregledu planiranih i izvršenih nabava u Društvu je provedeno pet otvorenih, 39 direktnih i sedam konkurentskih postupaka. Pored planom predviđenih otvorenih postupaka, provedena je i nabava predviđena Planom iz 2021. godine za nabavu goriva za 2022. godinu i nabavu usluga najma i održavanja sistema i opreme za direktan obračun i izdavanje karata u ukupnom iznosu od 79.617 KM, koje su obuhvaćene uzorkom revizije.

Ukupna vrijednost zaključenih ugovora temeljem provedenih postupaka tijekom godine iznosila je 458.667 KM, što je u odnosu na Plan realizacija od 65%. Razlog odstupanja realizacije u odnosu na Plan je što nije proveden konkurentski postupak za nabavu drvenih kućica za prodaju domaćih proizvoda i suvenira. **Također, za direktne sporazume planirana su 103 postupka ukupne vrijednosti 363.573 KM, a prema Izvještaju Agencije za javne nabave o ukupnom broju i vrijednosti dodijeljenih ugovora, provedeno je 186 direktnih sporazuma u vrijednosti od 184.341 KM. Broj provedenih direktnih postupaka prijavljenih Agenciji za javne nabave ne možemo potvrditi budući da su prijavljivani postupci jako male vrijednosti (kao primjer navodimo vrijednosti od 2,56 KM, 13,68 KM, 21,56 KM, 20 KM i sl.), dok je prema dostavljenom pregledu revizijskom timu zaključeno 39 direktnih sporazuma ukupne vrijednosti od 163.464 KM. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da je plan realan, niti realizaciju planiranih direktnih nabava, budući da su nam prezentirani različiti podaci po istom osnovu. Česte izmjene plana nabava i nerealiziran plan mogu ukazivati na to da proces planiranja nabava nije bio adekvatan i zasnovan na odgovarajućim ulaznim podacima.**

¹² Iznosi su sa uključenim PDV-om

Plan javnih nabava je akt u kojem se detaljno planira potrošnja javnih sredstava putem provođenja jednog od postupaka javne nabave koji je propisan Zakonom. U planiranju javnih nabava ugovorni organ treba poći od definiranja potreba za narednu financijsku godinu, uzimajući u obzir trogodišnje planove, i jasno definirati predmet nabavke, planirana sredstva i potrebne količine kako bi se postupci pokrenuli pravovremeno i osigurala transparentnost prilikom njihovog provođenja, sukladno članku 17. stavak 1. Zakona o javnim nabavama.

U tabeli je dan pregled planiranih i provedenih postupaka nabava, kao i revidirani uzorak:

Vrsta postupka	Planirane nabave		Provedeni postupci nabava		Uzorak provedenih nabava	
	broj	Iznos u KM	broj	Iznos u KM	broj	Iznos u KM
Otvoreni postupak	5	135.530	3	114.490	3	114.490
Konkurentski zahtjev	8	187.189	7	148.816	3	95.353
Direktni sporazum	103	363.573	-	184.341*	31	146.552
Aneks II dio B	2	11.020	2	11.020	0	0
Ukupno	120	697.313	-	458.667	37	356.395

*Podatak preuzet iz izvještaja Agencije za javne nabave o ukupnom broju provedenih postupaka i vrijednosti dodijeljenih ugovora

Izvršili smo uvid u dokumentaciju i procedure provođenja postupaka za četiri otvorena postupka (nabavka usluga najma i održavanja sistema i opreme za direktan obračun i izdavanje karata, nabavka goriva za motorna vozila, nabavka terenskog motornog vozila u sklopu projekta "Istraživanje, inventarizacija i kartiranje gljiva u Nacionalnom parku „Una“, nabavka motornog vozila za potrebe Uprave Društva), tri konkurentska (nabavka sirove drvene građe za održavanje i popravke već izgrađenih drvenih kućica i parkovskog mobilijara u Nacionalnom parku "Una", izvođenje radova na popravci cesta na području Nacionalnog parka "Una", nabavka ribe za poribljavanje vodotoka na području Nacionalnog parka "Una") i 31 direktni sporazum.

Revizijom smo utvrdili:

- **Za nabavu usluga izvođenja radova na popravci cesta na području Nacionalnog parka** Društvo je zaključilo ugovore sa: „Behić - Sanny Boy“ d.o.o. Bihać nakon provedenog konkurentskog postupka na iznos od 48.885 KM i sa tri dobavljača izabrana direktnim postupcima („Rad BH“ d.o.o. Sarajevo na iznos od 2.972 KM, „Havić GP“ d.o.o. Bihać na iznos od 6.973 KM i „BC Gradnja“ d.o.o. u iznosu od 6.809 KM).

Sa ponuđačem „Behić - Sanny Boy“ d.o.o. Bihać zaključen je ugovor 29. 7. 2022. godine. Odluku o pokretanju postupka ravnatelj je donio 13. 6. 2022. godine, a obavještenje o nabavci objavljeno je 13. 6. 2022. godine. U ostavljenom roku pristiglo je pet ponuda i izvršena je e-aukcija, nakon koje je ocijenjeno da je izabrani ponuđač najpovoljniji te je sa istim zaključen ugovor. U obrascu za cijenu ponude opisani su radovi za nabavku i dovoz tamponskog materijala od kamenoloma do lokacije izvođenja radova, rad grejdera na razgrtanju tamponskog materijala i rad kombinirke, na makadamskim putevima Gorjevac - Doljani-Štrbački buk, Orašac - Ćelije- Štrbački buk. Tijekom 2022. godine Društvo je za popravku puta i nasipanje makadamskih puteva Orašac – Ćelije - Štrbački buk zaključilo i ugovore putem izravnog sporazuma za istu lokaciju i iste radove sa „Rad BH“ d.o.o. Sarajevo, „Havić GP“ d.o.o. Bihać i „BC Gradnja“ d.o.o. – za hitne intervencije ukupne vrijednosti 16.754 KM.

Budući da se radi o nabavi istih radova za istu lokaciju, zaključeni ugovori upućuju na dijeljenje postupka nabave, s ciljem izbjegavanja odgovarajućeg postupka, što nije sukladno člancima 14. i 15. Zakona, kojima je propisana vrsta postupka odabira najpovoljnijeg ponuđača u odnosu na predviđenu vrijednost nabave.

- **Za nabavu motornog vozila** za potrebe Uprave Društva pokrenut je otvoreni postupak Odlukom od 31. 8. 2022. godine. Nabava je objavljena na portalu javnih nabava 31. 8. 2022. godine. Procijenjena vrijednost iznosila je 29.914 KM. Tendersku dokumentaciju preuzelo je devet zainteresiranih ponuđača. U ostavljenom roku pristigle su dvije ponude od ponuđača „Lada auto“ d.o.o. Banja Luka i „Šumooprema“ d.o.o. Banja Luka. U Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda konstatirano je da je jedina prihvatljiva ponuda od „Lada auta“ d.o.o. Banja Luka u iznosu od 29.910 KM bez PDV-a, dok je ponuda drugog ponuđača smatrana neprihvatljivom i nije uzeta u razmatranje, budući da ponuđač nije preuzeo tendersku dokumentaciju u sistemu e-nabava, a ugovorni organ je definirao uvjete da se tenderska ne može dostavljati zainteresiranim ponuđačima na druge načine osim na navedeni, a kako je predviđeno člankom 55. Zakona. Ravnatelj je 23. 9. 2022. godine, na prijedlog povjerenstva donio Odluku o dodjeli ugovora ponuđaču „Lada auto“ d.o.o. Banja Luka i zaključio ugovor 17. 10. 2022. godine. Utvrđeni rok za isporuku vozila je 60 dana od dana obostranog potpisivanja, a dostavljena nam je faktura od 22. 11. 2022. godine. Provedenom revizijom nismo utvrdili nepravilnosti. Nabava je izvršena sukladno odredbama ugovora i Zakona o javnim nabavama;
- **Za nabavu terenskog motornog vozila u sklopu projekta „Istraživanje, inventarizacija i kartriranje gljiva Nacionalnog parka Una** pokrenut je otvoreni postupak Odlukom od 16. 6. 2022. godine, procijenjene vrijednosti 30.000 KM. Obavještenje o nabavi objavljeno je na portalu javnih nabava 17. 6. 2022. godine. Tendersku dokumentaciju preuzelo je sedam zainteresiranih ponuđača. Pravovremeno je pristigla samo jedna ponuda u iznosu od 29.459 KM. Na osnovu zapisnika i preporuke povjerenstva ravnatelj Društva je donio Odluku 7. 7. 2022. godine o dodjeli ugovora jednom ponuđaču. Ugovor sa ponuđačem „Lada auto“ d.o.o. Banja Luka potpisan je 25. 7. 2022. godine, a utvrđeni rok isporuke 60 dana od potpisivanja ugovora. Zaprimljena je faktura za vozilo od 13. 9. 2022. godine. Revizijom nisu utvrđene nepravilnosti, postupljeno je sukladno odredbama ugovora i ova nabava je provedena sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama;
- **Za nabavu ribe za poribljavanje vodotoka u području Nacionalnog parka Una** proveden je konkurentski zahtjev za dostavu ponuda. Ravnatelj je donio Odluku o pokretanju postupka 24. 6. 2022. godine, procijenjene vrijednosti od 30.000 KM. Obavještenje o nabavi objavljeno je na stranici Agencije za javne nabave 27. 6. 2022. godine. Tendersku dokumentaciju preuzela su četiri ponuđača, a blagovremeno je pristigla jedna ponuda i to od ponuđača Eko zona „Ugarski brzaci“ d.o.o. Kneževo sa ponudom od 23.869 KM. Nakon preporuke povjerenstva ravnatelj je donio Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača 18. 7. 2022. godine, te je Ugovor zaključen 2. 8. 2022. godine za nabavu potočne pastrmke (dužine 15-20) 600 komada (po jediničnoj cijeni 20 KM) i potočne pastrmke (dužine 20-25 cm) 875 komada (po jediničnoj cijeni 15 KM). Isporuka je ugovorena sukcesivno u periodu od godinu dana tj. u periodu trajanja ugovora. Provedenom revizijom nismo utvrdili nepravilnosti. Nabava je izvršena sukladno odredbama ugovora i Zakona o javnim nabavama.

Uvidom u kartice, fakture i ugovore sa dobavljačima utvrdili smo da se za pojedine nabave roba i usluga nisu provodili postupci sukladno Zakonu o javnim nabavama. Tako navodimo:

- **Za nabave usluga ronilačkog kluba, tehničke podrške i koncertni nastupi za održavanje „Une regate“ za 2022. godinu u iznosu od najmanje 32.708 KM nisu provedeni postupci kako nalaže član 6. Zakona po kojem je ugovorni organ dužan dodjeljivati ugovore o javnoj nabavi robe, usluga i radova primjenjujući postupke definirane ovim Zakonom i podzakonskim aktima i članom 65. Statuta kojim je propisano da je Društvo obvezno sve postupke nabave provoditi uz strogo poštovanje odredbi Zakona o javnim nabavkama.** Naime, Društvo je za održavanje Une regate za 2022. zaključilo ugovore za izvođenje koncerata sa izvođačima: „Rock Ko Fol“ u iznosu od 4.000 KM, „Letu štuke“ u iznosu od 7.000 KM, sa 3MP za nastup Vanne u iznosu od 8.800 KM. Također, zaključeni su ugovori o poslovno-tehničkoj suradnji za tehničku podršku (montiranje bine, ozvučenje, rasvjeta i sl.) sa „Stage art“ d.o.o. Bihać u iznosu od 7.008 KM i Udruženjem građana za promociju kulturnih i prirodnih vrijednosti „Bosland“ Bihać u vrijednosti od 5.900 KM.

Spomenute usluge tehničke podrške, koncertni nastupi spadaju u usluge koje ne potpadaju ni pod jednu od djelatnosti propisanih Aneksom I Zakona (Liste radova na koje se primjenjuje Zakon o javnim nabavkama). **Međutim, Aneksom II dio B propisane su i ostale usluge, na koje se, sukladno članku 8. Zakona, primjenjuju posebni režimi.** Ostale usluge iz Aneksa II dio B detaljnije su razrađene u Jedinostvenom rječniku javne nabavke (CVP) koji predstavlja referentnu nomenklaturu koja se primjenjuje u postupku javne nabavke, a istovremeno osigurava usklađenost sa ostalim postojećim nomenklaturama. U ostale usluge iz Aneksa II dio B po CVP nomenklaturi, između ostalog, spadaju: usluge organiziranja kulturnih događaja, usluge u području rekreacije, kulture i sporta i dr. **Sam postupak nabave usluga koje su određene Aneksom II dio B** koji je dio Zakona o javnim nabavama dodjeljuju se sukladno članku 8. Zakona i Pravilniku o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II dio B Zakona. Uvidom u dokumentaciju uvjerali smo se da za ove usluge Društvo nije provelo nabavu usluga kako nalaže Pravilnik, niti je planirana Planom nabave, kako nalaže Zakon o javnim nabavama i Pravilnik.

Ugovorno tijelo u provođenju postupka nabave usluga iz Aneksa II dio B treba evidentirati sva postupanja u svrhu dokumentiranja načela transparentnosti. Naime, transparentnom objavom tehničke specifikacije, odnosno poziva za dostavu ponuda, koji sadrži elemente propisane Pravilnikom o postupku za dodjelu ugovora za usluge iz Aneksa II dio B Zakona, zadovoljava se princip transparentnosti i za dodjelu ugovora za spomenute usluge.

- Društvo je nabavu usluga reklamiranja, sponzorstva i donacija u iznosu od najmanje **58.945 KM izvršilo na osnovu odluka ravnatelja Društva. Navodimo primjer: Konjički klub „Jedinstvo“, BBI banka – za poslovni događaj Sarajevo business forum, partnerstvo za organiziranje festivala narodne muzike i sl. troškove, odobrene dobavljačima koji nisu izabrani primjenom Zakona o javnim nabavkama.** Naime, radi se o reklamnim uslugama i uslugama marketinga, odnosno uslugama iz Aneksa II dio A Zakona o javnim nabavama, a koje se dodjeljuju sukladno postupcima javnih nabavki. Nabavka marketinških usluga je specifična i ogleda se u činjenici da određeni ponuđači pružaju ove usluge zahvaljujući svom profesionalnom kvalitetu, koji je objektivno teško mjerljiv, ali trebaju se pri angažmanu ispoštovati pravila postupka nabavke. Posebno specifični, u okviru marketinških usluga, su „sponzorski ugovori“ kojima često ugovorni organi ugovaraju svoje reklamiranje na sportskim događajima, zabavnim manifestacijama, sajmovima, kulturnim događajima, odnosno putem sportskih klubova, udruženja, organizacija ili slično. Jedan od načina provedbe nabave ove usluge, uz detaljno obrazloženje sa navođenjem valjane argumentacije, ostavlja mogućnost provođenja pregovaračkog postupka bez obavještenja, ukoliko učesnici nabavke imaju bitno obilježje u smislu samog događaja, ekskluzivnog prava (sportski klub, organizacija koja organizira događaj i sl.), ili putem angažiranja marketinške agencije.

Plan javnih nabava nije sačinjen sukladno članku 17. Zakona o javnim nabavama, budući da nismo mogli potvrditi broj provedenih direktnih postupaka i vršene su česte izmjene plana koji nije realiziran. Navedeno ukazuje da proces planiranja nije adekvatan, te da nije zasnovan na odgovarajućim podacima.

Društvo nije provelo nabavu usluga reklamiranja i sponzorstva u iznosu od najmanje 58.945 KM primjenjujući postupke definirane Zakonom o javnim nabavama. Navedeno nije sukladno članku 6 Zakona i članku 65. Statuta, kojima je propisano da je Društvo obvezno sve postupke nabave provoditi uz strogo poštovanje odredbi Zakona o javnim nabavama.

Postupci javnih nabava usluga izvođenja radova na popravci cesta na području Nacionalnog parka u iznosu od 65.639 KM nisu provedeni sukladno člancima 14. i 15. Zakona o javnim nabavama, budući da je za ove postupke vršeno dijeljenje s ciljem izbjegavanja odgovarajućeg postupka. Također, za nabave usluga organiziranja kulturnih događaja (32.708 KM) i reklamiranja i sponzorstva (58.945 KM) obuhvaćenih Aneksom II dio A i B Zakona nisu provedeni postupci javnih nabava kako nalažu odredbe Zakona o javnim nabavama i Statuta Društva.

Preporuke:

- *sačiniti Plan javnih nabava na način da se detaljno i precizno planira trošenje sredstava, sukladno Zakonu o javnim nabavama;*
- *nabavu roba, usluga i radova provoditi sukladno Zakonu o javnim nabavama i njegovim podzakonskim aktima, s ciljem efikasnijeg trošenja javnih sredstava.*

8. OSTALI NALAZI

8.1 Sudski sporovi

Prema predočenoj evidenciji nadležne službe, protiv Društva se vodi jedan sudski postupak ukupne vrijednosti od 912 KM, a Društvo je pokrenulo tužbu po osnovu povrata štanda za prodaju suvenira u vrijednosti od 1.000 KM.

9. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Na dostavljeni Nacrt izvješća o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu Društvo je 11. 9. 2023. godine dostavilo komentar sa obrazloženjima, bez dodatne dokumentacije.

Obrazloženja su se odnosila na dane preporuke za: donošenje registra rizika i strategije upravljanja rizicima, ažuriranje plana integriteta, transparentnost rada, te knjigovodstveno evidentiranje investicije u tijeku.

Ostali komentari i obrazloženja nisu prihvaćeni jer nisu prezentirane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi utjecala na izmjene nalaza u Izvješću, za što dajemo sljedeća obrazloženja:

- u vezi prijema radnika na određeno vrijeme Društvo je konstatiralo da je donošenjem Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH skratilo procedure zapošljavanja i koristilo je za odabir provjerene radne snage, odnosno kandidata. Prilikom sezonskog zapošljavanja, a imajući u vidu kompleksnost procedura provođenja javnih oglasa, nisu mogli dovesti u pitanje poslovanje poduzeća i organizaciju poslova u području Nacionalnog parka i pri tome dati prednost transparentnosti prilikom zapošljavanja. Međutim, prilikom zapošljavanja nije osigurana transparentnost, jer je primjenom izuzeća, shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH, Društvo zapošljavalo bez javnog oglašavanja, što nije sukladno Zakonu o radu;
- po pitanju revidiranja godišnjih planova poslovanja navode da se do sada radio samo rebalans planova javnih nabava, dok za rebalans planova poslovanja nije bilo potrebe. Međutim, navedeno ne možemo prihvatiti jer smo provedenom revizijom konstatirali značajna odstupanja ostvarenih prihoda, rashoda i dobiti u odnosu na planirane vrijednosti, te je stoga Uprava trebala razmotriti i izvršiti potrebne izmjene plana sukladno Zakonu o javnim poduzećima u FBiH;
- u vezi nabave roba i usluga za održavanje puta unutar Nacionalnog parka u Društvu smatraju da se ne radi o dijeljenju postupaka javne nabave već da su one izvršene sukladno privremenom i usvojenom planu javnih nabava sa izvršenim izmjenama i dopunama, te da je Društvo zbog toga tijekom godine sa više dobavljača zaključivalo ugovore za održavanje (popravke) tog puta. Međutim, ne možemo prihvatiti dano obrazloženje, s obzirom na to da smo u dostavljenom nacrtu Izvješća, između ostalog ukazali da Plan javnih nabava nije sačinjen sukladno Zakonu o javnim nabavama, te da su vršene česte izmjene plana što ukazuje da proces planiranja nije adekvatan, te da ne odražava stvarne potrebe za određenim robama i uslugama, a navedene nabave nisu provedene sukladno Zakonu o javnim nabavama, što je već obrazloženo u poglavlju 7 Izvješća.

Dostavljene su i informacije i obrazloženja o poduzetim određenim aktivnostima i planiranim radnjama po osnovu danih preporuka za: uspostavu registra rizika i donošenje strategije upravljanja rizicima; ažuriranje plana integriteta; dostupnost i uvid javnosti u rad i trošenje javnih sredstava sukladno Zakonu o javnim poduzećima; knjigovodstveno evidentiranje investicije u nekategorizirani javni put Orašac – Čelije unutar Nacionalnog parka za čiju izgradnju su sredstva osigurana od Vlade USK i Grada Bihaća; dostavljanje trogodišnjeg plana poslovanja Uredu za reviziju u FBiH, koje će Društvo nastojati realizirati u narednom periodu.

Reviziju Javnog poduzeća Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać obavio je revizorski tim u sastavu: Nina Šunjić – voditeljica tima, i Aida Macić – članica tima.

Voditeljica tima

Nina Šunjić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju poduzeća u većinskom
državnom vlasništvu**

Belma Mušinović, s. r.

V. PRIVICI

- 1. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

J.P.NACIONALNI PARK "UNA" d.o.o. BIHAĆ

Naziv pravnog lica

Bihać, BOSANSKA 17 D

Sjedište i adresa pravnog lica

4263553380001

Identifikacioni broj za direktne poreze

263553380001

Identifikacioni broj za indirektne poreze

Djelatnosti botaničkih i zooloških vrtova i prirodnih rezervata

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3385002275015415

Broj računa

91.04

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

003

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA
(BILANS STANJA)**

na dan 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	1.471.010	1.267.755
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	339.408	240.321
1.1.	Zemljište		003	45.201	25.201
1.2.	Građevinski objekti		004	131.773	98.277
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	71.387	68.617
1.4.	Transportna sredstva		006	91.047	45.801
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007		2.425
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008		
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009		
2.1.	Zemljište		010		
2.2.	Građevinski objekti		011		
2.3.	Postrojenja i oprema		012		
2.4.	Nematerijalna imovina		013		
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014		
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	15.499	
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016		
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017	8.120	
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	7.379	
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019		

1098421547

Kontrolni broj: 1098421547

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020		
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021		
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022		
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023		
9.	Goodwill		024		
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025		
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026		
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027		
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028		
11.1.	Depoziti kod banaka		029		
11.2.	Dati krediti		030		
11.3.	Obveznice		031		
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032		
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033		
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	1.116.103	1.027.434
B.	Odgođena porezna imovina		035		
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	774.614	932.259
1.	Zalihe (038 do 042)		037		16.525
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038		11.769
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039		
1.3.	Gotovi proizvodi		040		
1.4.	Roba		041		
1.5.	Dati avansi		042		4.756
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043		
3.	Ugovorna imovina		044		
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	1.500	1.284
4.1.	Kupci - povezane strane		046		
4.2.	Kupci u zemlji		047	1.500	1.085
4.3.	Kupci u inostranstvu		048		199
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049		
5.1.	Depoziti kod banaka		050		
5.2.	Dati krediti		051		
5.3.	Obveznice		052		
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053		
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054		
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056		
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	663.893	593.266
10.	Akontacije poreza na dobit		058		
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	109.221	321.184
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	2.245.624	2.200.014
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061		
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	2.245.624	2.200.014
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	100.000	100.000
1.1.	Dionički kapital		102		
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103		
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104		
1.4.	Državni kapital		105	100.000	100.000
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106		
2.	Dionička premija		107		
3.	Rezerve (109+110)		108		
3.1.	Statutarne rezerve		109		
3.2.	Ostale rezerve		110		
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)		111		
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112		
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113		
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve		114		
5.	Dobit (116+117)		115	941.233	625.248
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	618.797	427.306
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	322.436	197.942
6.	Gubitak (119+120)		118		
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119		
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120		
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	1.041.233	725.248
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	1.041.233	725.248
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	90.776	20.456
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125		
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmova		127		
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128		
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129		
2.	Odgodeni prihod		130	90.776	20.456
3.	Rezervisanja		131		
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132		
C.	Odgodene porezne obaveze		133		
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	1.113.615	1.454.310
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	2.523	5.333
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	2.349	2.567
1.2.	Ugovorne obaveze		137	174	
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138		2.766
1.4.	Obaveze po osnovu najmova		139		
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140		
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141		
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142		
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143		
4.	Odgodeni prihod		144	31.104	397.381
5.	Rezervisanja		145		
6.	Obaveze za porez na dobit		146	15.225	3.491
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	1.064.763	1.048.105
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	1.204.391	1.474.766
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	2.245.624	2.200.014
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150		
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	2.245.624	2.200.014

Bihać, 20.02.2023.

Mjesto i datum

BEĆIRAGIĆ (HASAN) ASIM

Certificirani računovođa

0943/5

Broj licence

AMARILDO MULIĆ

Direktor

M.P.

Kontrolni broj: 1098421547

str. 4 od 4

J.P.NACIONALNI PARK "UNA" d.o.o. BIHAĆ

Naziv pravnog lica

Bihać, BOSANSKA 17 D

Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti botaničkih i zooloških vrtova i prirodnih rezervata

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3385002275015415

Broj računa

4263553380001

Identifikacioni broj za direktne poreze

263553380001

Identifikacioni broj za indirektno poreze

91.04

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

003

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD
(BILANS USPJEHA)**

za period od 01.01.2022. do 31.12.2022. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	679.666	512.147
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202		
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203		
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204		
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205		
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	679.666	512.147
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207		
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208		
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	679.666	512.147
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210		
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211		
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212		
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213		
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	1.051.508	708.453
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215		
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216		

1108580384

Kontrolni broj: 1108580384

str. 1 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217		
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218		
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219		
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220		
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221		
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222		
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223		
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224		
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225		
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226		
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227		
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228		
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229		
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230		
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231		
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232		
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233		
2.4.	Neto dobiti od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234		
2.5.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235		
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236		
2.7.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237		
2.8.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238		
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239		
2.10.	Ostali neto dobiti od finansijske imovine		240		
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241		
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242		
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243		
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244	2.268	9.542
7.	Prihodi od dividendi		245		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	72	108
9.1.	Prihodi od kamata		248	72	91
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249		
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250		17
10.	Ostali prihodi i dobiti		251	1.049.168	698.803
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	1.731.174	1.220.600
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	1.363.260	964.288
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254		
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255		
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	51.334	27.259
4.	Troškovi energije i goriva		257	63.696	43.006
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	760.074	561.137
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	481.304	379.715
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	112.728	51.014
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	166.042	130.408
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	40.520	48.166
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	39.331	48.166
6.2.	Investicijske nekretnine		264		
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265		
6.4.	Nematerijalna imovina		266	1.189	
6.5.	Biološka imovina		267		
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268		
7.	Troškovi primljenih usluga		269	348.575	215.761
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	99.061	68.959
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	5.140	31.468
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)		272		30.632
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273		30.632
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274		
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi		275		
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276		
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277		
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278		
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279		
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280		

Kontrolni broj: 1108580384

str. 3 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281		
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282		
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283		
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284		
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285		
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		286		
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)		287		
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku		288		
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289		
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		290		
2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291		
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		292		
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		293		
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		294		
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295		
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		296		
2.10	Ostali neto gubici od finansijske imovine		297		
3.	Troškovi rezervisanja, neto		298		
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299		
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto		300		
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301		
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302		
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303		
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)		304	25	388
9.1.	Rashodi od kamata		305	25	388
9.2.	Neto negativne kursne razlike		306		
9.3.	Ostali finansijski rashodi		307		
10.	Ostali rashodi i gubici		308	5.115	448
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	1.368.400	995.756
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	362.774	224.844
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311		
I.	Porez na dobit (313+314)		312	40.339	26.903
1.	Tekući porez na dobit		313	40.339	26.903
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)		314		
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine		315		

Kontrolni broj: 1108580384

str. 4 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316		
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obaveza		317		
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obaveza		318		
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	322.435	197.941
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320		
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321		
M.	Dobit (319+321)		322	322.435	197.941
N.	Gubitak (320-321)		323		
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU					
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324		
1.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325		
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326		
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327		
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328		
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		329		
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330		
2.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331		
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332		
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333		
2.3.	Aktuarski dobici/(gubici) od planova definiranih primanja		334		
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335		
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336		
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		337		
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338		
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	322.435	197.941
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340		
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341		
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342	322.435	197.941
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344	322.435	197.941
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		

Bihać, 20.02.2023.

Mjesto i datum

BEĆIRAGIĆ (HASAN) ASIM

Certificirani računovođa

0943/5

AMARILDO MULIĆ

Direktor

M.P.

Kontrolni broj: 1108580384

str. 5 od 5

Nacionalni
park Una

Javno preduzeće Nacionalni park "Una" d.o.o.
a: Ul. Bosanska 1 • 77 000 Bihać • Bosna i Hercegovina
t: +387 37 221 528 f: +387 37 221 528
e: jp.np.una@gmail.com www.nationalpark-una.ba

Broj: 01-2284/23
Bihać, 06.09.2023. god.

Ured za reviziju institucija u
Federaciji Bosna i Hercegovine

Predmet: IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom **JP Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać** za 2022. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

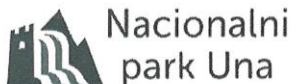
Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **JP Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać** u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljanje ili objavljivanje bili su prepravljeni ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.

id: 4263553380001 žr: 3385002261228708 UniCredit Bank

Javno preduzeće Nacionalni park "Una" d.o.o.
a: Ul. Bosanska 1 • 77 000 Bihać • Bosna i Hercegovina
t: +387 37 221 528 f: +387 37 221 528
e: jp.np.una@gmail.com www.nationalpark-una.ba

- Postupli smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
 - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
 - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv **JP Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać** i pokrenutih od strane **JP Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać**, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezervisanja za iste.
 - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnanja i isplate po tim osnovama.
 - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
 - Neograničen pristup osobama u **JP Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać** za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam identitet subjektivih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevaram i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
 - Rukovodstvo
 - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
 - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

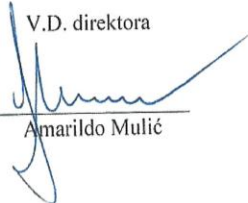
S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

V.D. direktora

Amarildo Mulić

id: 4263553380001 žr: 3385002261228708 UniCredit Bank

